

HELLIGÅNDENS VÆSEN OG VIRKE

AF
POUL MADSEN

FORORD

Gennem adskillige års arbejde og færd blandt kristne i mange lejre, er det blevet mig klart, at Helligåndens væsen og virke er et af de emner, der er mest forsømt eller misrøgtet i menigheden i vort land. Følgen er, at mange kristne føler sig rådvilde eller usikre over for emnet og enten lader det helt ligge eller også bliver indfanget af usunde lærdomme, der ofte fremføres med stor nidkærhed og overbevisning.

Hensigten med denne lille bog er at søge at hjælpe dem, der trænger til en sund, bibelsk undervisning på dette område. Den er tænkt som en praktisk, åndelig hjælp, der må læses fordomsfrit, om man skal få udbytte af den. Den vil gerne hjælpe alle troende til den rigeste erfaring af Helligåndens væsen og virke.

Få bibelske emner indeholder så meget herligt som netop dette. Måtte mangen læser opleve noget af den sande herlighed, medens han beskæftiger sig med denne bog!

København, i oktober 1956.

Poul Madsen.

Kapitel 1

HELLIGÅNDENS VÆSEN

Hvem er han? Det spørgsmål stiller vi, når vi for første gang hører om en person, vi ikke tidligere har hørt om eller truffet. Det er et spørgsmål, der ofte stilles om Helligånden. Hvem er han egentlig?

Bibelen lærer os, at Helligånden er den tredje person i Treenigheden, eet med Faderen og Sønnen. Dette svar kræver imidlertid en nærmere forklaring, og vi vil derfor se nøjere på, hvad Bibelen lærer os om Helligåndens væsen.

Han er en person

Når der tales om Helligånden, ledes manges tanker straks hen til Jesu ord kort før himmelfarten: »I skal få kraft, når Helligånden kommer over eder, og I skal være mine vidner« (Ap. G. 1,8). Af dette ord mener de at kunne slutte, at Helligånden er en kraft, som kommer fra Gud, en velsignelse, som han skænker sine. Følgelig behandler de Helligånden som sådan.

Bibelen lærer os imidlertid med stor tydelighed, at Helligånden er noget helt andet og langt mere. Han er en guddommelig person, evig, uskabt, som Faderen og Sønnen.

Han er en *person*. Det ser vi bl. a. af, at han *handler som en person* – han lærer og påmindes (Joh. 14,26), han vidner (Joh. 15,26), han overbeviser (Joh. 16,8), han vejleder, taler, hører og forkynder (Joh. 16,13), han udsender (Ap. G. 13,4), han hindrer (Ap. G. 16,7-8), han går i forbøn (Rom. 8,26), o.s.v. Ikke blot handler han som en person, men han kan også *behandles* som en person – man kan lyve imod ham (Ap. G. 5,3), man kan sætte sig op imod ham (Ap. G. 7,51), man kan bedrøve ham (Ef. 4,30), man kan tale til ham (Ez. 37,9). Her-

til kommer, at han besidder alle en persons *egenskaber* – han har en vilje (1. Kor. 12,11), han har viden, indsigt og forstand (Rom. 8,27 og 1. Kor. 2,11), han har kærlighed (Rom. 15,30), o.s.v. Alle disse ting viser os klart, at Helligånden er en person. I overensstemmelse hermed taler Kristus om Ånden i tredje person, ental, hankøn, og siger »han« – noget, vi bør lægge os efter (se Joh. 16,7-15).

Han er guddommelig

Helligånden er imidlertid ikke nogen almindelig person som du og jeg. Han er *guddommelig* – det viser Bibelen med al tydelighed.

Han bærer guddommelige *navne* – han kaldes bl. a. for Guds Ånd (1. Kor. 2,11), hvoraf vi forstår, at han er Gud selv.

Han besidder alle de guddommelige egenskaber – han er *alvidende* og ransager alt, endog Guds dybder (1. Kor. 2,10), han er *allestedsnærværende*, så det ikke er muligt at fly for Herrens Ånd (Salme 139,7), han er *almægtig* og besidder dermed kraft til at skabe liv (Job 33,4, Salme 104,30, m. v.), han er som Gud *evig, uskabt* (Hebr. 9,14), o.s.v. Derfor siges det også udtrykkeligt og direkte, at *Herren er Ånden* (2. Kor. 3,17), og at *Gud er Ånd* (Joh. 4,24). Bibelen lader os således ikke i tvivl om, at Helligånden er Gud.

Men dermed ledes vi til den næste sandhed om Helligånden, nemlig at han sammen med Faderen og sønnen er een Gud. Dette kan den menneskelige tanke ikke gribe, men Bibelen åbenbarer det tydeligt for enhver, som vil lytte til dens tale.

Faderen, sønnen og Helligånden er een Gud – det fremgår f. eks. af dåbsbefalingen. Herren befaler os ikke at døbe i Faderens, Sønnens og Helligåndens navne, som var de tre – men derimod i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, som

er de een, hvilket de netop er (Matt. 28,19).

Eenheden mellem de tre guddommelige personer er så stor, at Paulus med lige stor ret kan sige til de troende, at deres legeme er et tempel for *Helligånden* (1. Kor. 6,19), at det er *Guds* tempel (1. Kor. 3,16), og at *Kristus* er i dem (Kol. 1,27). På tilsvarende måde siger Jesus til sine disciple, at *Talsmanden* vil komme til dem, hvilket er ensbetydende med, at *han* (Kristus) kommer til dem (Joh. 14,16-18).

Det undrer os derfor ikke, at Bibelen i overensstemmelse hermed kalder ham skiftevis for *Guds* Ånd (2. Krøn. 15,1), *Herrens* Ånd (Esaj. 11,2), *Den Herre HERRENS* Ånd (Esaj. 61,1), *Jesu* Ånd (Ap. G. 16,7), *Kristi* Ånd (Rom. 8,9) og *Sønnens* Ånd (Gal. 4,6).

Disse korte betragtninger indeholder tilstrækkeligt til at vise os, med hvilken ærefrygt vi bør behandle denne hellige, velsignede, guddommelige Ånd. Han er Gud. Således, som vi behandler ham, behandler vi Gud. Således, som vi tænker om ham, tænker vi om Gud. Bedrøver vi Helligånden, bedrøver vi Gud. Lyver vi imod Helligånden, lyver vi imod Gud (Ap. G. 5,3-4). Helligånden er ikke en kraft eller velsignelse fra Gud, men Gud selv.

Andre navne

Det er ofte nemmest at lære en person at kende ved at betragte hans navne, for så vidt de står som udtryk for hans egenskaber. Således også med Helligånden – hans navne åbenbarer hans egenskaber for os. Vi har allerede betragtet nogle af hans helligste navne; de har åbnet døren ind til hans væsen for os, og vi har set, at han er den evige, hellige, kærlige Gud selv. Dermed er der åbnet en dør ind til et udtømmeligt og udforskeligt forrådskammer af alt godt, skønt, sandt, helligt, kærligt og viist. Som intet menneske nogen sinde kan trænge til bunds i Guds væsen, kan ingen nogen sinde trænge til bunds i Helligånden – han er udtømmelig og udforskelig – men Bibelen giver os dog lov til at skimte hans herlighed og se stedse dybere ind i hans væsen, alt eftersom vi lærer ham bedre at kende.

Et af hans skønneste navne er *Talsmanden* (Joh. 14,16 og 16,7). Som Jesus talte til disciplene om de evige ting, medens han vandrede hos dem, taler Helligånden i vore hjerter til os. Uden ham forstår vi slet intet, ja, hører slet intet – thi uden ham har vi ingen, der kan tale til os om de evige ting. Ingen kan tale om Kristus som han! Ingen kan undervise som han! Det er ham, der oplader Skrifterne for os. Uden ham forstod vi ikke et eneste ord. Det er ham, der opmuntrer os til at følge Kristus, ham, der advarer os i vort hjerte, når fristeren nærmer sig, ham, der trøster os og hjælper os til rette, når vi er blevet overlistet eller har taget fejl. Han er os nærmere, end Jesus var disciplene nær. Og han kan gøre mere, end Jesus da kunne gøre for sine. Jesus kunne tale *til* dem, men han kunne ikke virke i dem, så de kunne gøre, hvad han sagde til dem. Derfor så han frem til den dag, da han kunne sende Talsmanden til dem. Helligånden kan nemlig ikke blot tale til os i vort hjerte, men også virke i os at ville og gøre det, han siger til os. Hvilken Talsmand! Hvilken ven!

Vi kan ikke gennemgå alle hans velsignede navne, men vi kan stille nogle af dem op under hinanden og lade dem tale for sig selv:

Helligånden kaldes for
Sandhedens Ånd (Joh. 14,17)
Livets Ånd (Rom. 8,2)
Nådens og Bønnens Ånd (Zak. 12,10)
Doms og Udrensnings Ånd (Esaj. 4,4)

Krafts, Kærligheds og Besindigheds Ånd (2. Tim. 1,7)
Barnekårets Ånd (Rom. 8,15)
Troens Ånd (2. Kor. 4,13)
Herlighedens Ånd (1. Pet. 4,14)
Visdoms og Forstands Ånd (Esaj. 11,2)
Råds og Styrkes Ånd (Esaj. 11,2)
Kundskabs og Frygts Ånd (Esaj. 11,2)
Åbenbarings Ånd (Ef. 1,17)

Du kan selv finde flere navne i din Bibel og blive stille for dem, indtil de afslører nye sider af Åndens herlige væsen for dit hjerte. Jo mere du lærer ham at kende, des mere vil du længes efter, at han får al den plads, der tilkommer ham i dit liv – det vil sige *hele* pladsen!

Helligåndens opgave

Helligånden har mange opgaver – han herliggør Kristus (Joh. 16,14), han vejleder til hele sandheden (Joh. 16,13), han overbeviser verden om synd og retfærdighed og dom (Joh. 16,8-11), o.s.v. I de følgende kapitler i denne bog vil en del af hans virksomhed og opgaver blive beskrevet, men ingen beskrivelse kan nogen sinde være fyldestgørende og udtømmende, så sandt Helligånden altid virker større og herligere ting, end nogen beskrivelse kan skildre.

Alt, hvad han gør under hvilken som helst form og til hvilken som helst tid, har dog dybest set eet og samme mål i sigte, nemlig *virkeliggørelsen af Guds evige frelsesplan*. Bibelen viser os, at før verdens grundvold blev lagt, foregik der en *rådslagning* i Gud, en rådslagning, som resulterede i en *frelsesplan* – og denne frelsesplan traf Gud en *viljesbeslutning* om selv at gennemføre (se Ef. 1,4-10). Sønnen underordnede sig under Faderen og satte sig for at lide og dø i synderes sted, for at det kunne blive muligt at virkeliggøre frelsesplanen, og Helligånden underordnede sig under Sønnen for at virkeliggøre den.

I denne frelsesplan har Gud også tænkt på dig; du har en plads i hans frelsesplan. Gud kendte dig, før verdens grundvold blev lagt, og udvalgte dig for at give dig plads i sin evige plan. Jesus døde for dig, for at det skulle blive muligt for dig at indtage din plads i Guds hellige frelsesplan. Helligånden er kommet for at virkeliggøre frelsesplanen i dit liv og føre dig frem til alt det, Gud har forudbestemt for dig.

Det er således en vældig opgave, der er betroet ham. Ingen uden Gud kunne løse så vældig en opgave. Den ligger helt uden for menneskers muligheder. Den er helt igennem guddommelig. Helligånden er den eneste, der formår at løse så stor en opgave. Det eneste, der kan hindre ham, er, om vi bevidst eller ubevidst bedrøver ham og bliver ved dermed. Bliver vi hans medarbejdere, således som han ønsker os, kan intet hindre ham i at nå Guds mål med vort liv. De følgende kapitler viser, hvordan det går til.

Kapitel 2

FØDT AF ÅNDEN

Ethvert menneske, der ikke har Guds Ånd, hører ikke Gud til (Rom. 8,9). Han er med andre ord ufrelst, fortabt. På den anden side hører ethvert menneske, der har Kristi Ånd, Gud til. Han er med andre ord frelst. Frelsen består bl. a. i, at Guds Ånd tager bolig i menneskets hjerte. Hvordan går det til?

Åndens dragelse

Intet menneske kan komme til Jesus og blive frelst, uden Faderen drager ham (Joh. 6,44). Denne Faderens dragelse sker ved Helligånden. Han viser mennesket dets synd og fortabte tilstand, han taler til dets samvittighed, han vækker længsel efter Gud og skaber uro, spørgsmål, usikkerhed og villighed til at høre Ordet. Som han i tidernes morgen svævede over vandene for at skabe lys (1. Mos. 1,2), således svæver han over den formørkede menneskesjæl for at kaste sit lys derind og drage den til Sønnen.

Denne dragelse sker ofte som svar på andres bøn. Forældres bøn for deres ufrelste børn har givet Ånden anledning til at drage mangfoldige til Frelseren. Denne dragelse kommer også ofte som en følge af Ordets forkyndelse i Ånd og sandhed. Helligånden har fået utallige anledninger til at drage mennesker til Sønnen, når Ordet er blevet forkyndt, som han ønskede det.

Men i øvrigt bruger Helligånden mange andre anledninger til at drage på menneskehjernerne. Ulykkelige begivenheder, sorg og nød så vel som det modsatte kan give Ånden anledning til at kalde på mennesker. Traktater og åndelige bøger, givet ud under bøn, er et virksomt middel i hans hånd. Enhver, der vil være menneskefisker, må lære at samarbejde med Ånden således, at han kan drage mennesker til Herren.

Krisen

Helligåndens dragelse fører før eller senere til en krise i menneskets liv, en krise, der kan føre til forhærdelse eller omvendelse. Det kinesiske skrifttegn for krise er sammensat af to tegn, der betyder *vanskelighed* og *mulighed*. En krise indebærer en vanskelighed og en mulighed. Således også den krise, Helligåndens dragelse leder til.

Helligåndens dragelse virker altid før eller senere *ydmýgende*, hvilket føles svært for det naturlige, uigenfødte, gamle menneske. Derfor står så mange til det sidste Åndens dragelse imod. De vil ikke lade sig overbevise om synd, de vil ikke erkende sandheden om sig selv, de vil ikke bøje sig.

Denne krise er en *besøgelsestid*, der muligvis ikke kommer igen. Når Guds hellige Ånd nedlader sig til at berøre et menneskehjerte og kalde på det, er det så fornem en gæst, der banker på hjertedøren, at ingen bør sidde hans kald overhørig. Går den høje gæst bedrøvet bort, fordi han blev tilsidesat, blev besøgelsestiden misbrugt. Muligheden blev ikke udnyttet.

Hensigten med Helligåndens dragelse er at lede mennesket til *omvendelse*. Fører dragelsen hertil, blev krisens mulighed udnyttet og vanskeligheden overvundet.

Sand omvendelse består i at vende sig til Gud, bort fra alt det, der ikke kan bestå for ham. Den, der omvender sig i sandhed og oprigtighed, har følgende bøn levende i sit hjerte: »Jeg er en synder – jeg kan ikke bestå for Gud – jeg bekender dette – jeg behøver dig, Herre Jesus, som min personlige Frelser.«

Den bøn vil altid blive hørt i Himmelen. Når Helligånden har ført et menneske dertil, er øjeblikket kommet, da han selv kan tage bolig i mennesket. Indtil da har han virket på mennesket *udefra* – nu kan han tage bolig i mennesket og virke *indefra*.

Den nye fødsel

Sand omvendelse fører til ny fødsel og dermed til frelse. Om-

vendelse i sig selv er ikke frelse, men er forudsætningen derfor.

Det første resultat, omvendelsen fører til, er det, Bibelen kalder for *retfærdiggørelse*. Det er en begivenhed i *Himmelen*, en domshandling, hvorved synderen erklæres for retfærdig for Gud. Jesu fuldbragte værk på Golgata gør det muligt for Gud at retfærdiggøre syndere. Paulus taler således herom: »Han er retfærdig, når han retfærdiggør den, som har tro på Jesus« (Rom. 3,26). Gud tilgiver aldrig en synder, hvis synd ikke er straffet. Men er synden straffet, er Guds retfærdighed og hellighed tilfredsstillet; derfor er han retfærdig, når han retfærdiggør enhver, der tror på Jesus, thi Jesus tog synderes synd på sig og led synderes straf i deres sted.

Samtidig med retfærdiggørelsen, som sker i Himmelen for Guds trone, sker der som følge af omvendelsen her *på jorden* noget i og med synderen selv. Han bliver *født på ny*. Det sker derved, at hans synd, som i Guds øjne er straffet, renses bort fra hans hjerte, hvorefter Guds Ånd selv tager bolig i hans rensede hjerte. Det er en vældig begivenhed. Det betyder, at Gud selv ved sin Ånd tager bolig i hjertet. Dermed har synderen fået del i det evige liv. Dermed er han overgået fra mørkets magt til Gud. Han er frelst.

I den nye fødsel ser vi således *korset* og *Ånden* i virksomhed sammen, korset med dets dom over menneskets synd, og Ånden, der tilfører mennesket Guds eget, evige liv.

Når Guds Ånd gennem den nye fødsel har taget bolig i et menneskehjerte, medfører dette velsignede følger:

Helligånden vidner selv før eller senere med menneskets egen ånd om, at han nu er Guds barn (Rom. 8,15-16). Ånden skænker med andre ord *frelsesvished* og giver mennesket frimodighed til med sandhed at kalde Gud for Fader. Han indgyder også *Guds kærlighed* i menneskehjertet (Rom. 5,5), så det begynder at elske Guds børn og få lyst til deres selskab (1. Joh. 3,14 og 5,1). Samtidig indgyder Ånden en afsky for og et helligt had til synd og urenhed (1. Joh. 3,9) og giver kraft til at sejre over fristelserne i deres forskellige former (1. Joh. 5,4). Han skænker også gaver af forskellig art, som vi skal se i et senere afsnit, og giver lyst til at tjene Gud og virke for ham, samtidig med at han skaber en sand længsel efter hellighed og renhed.

Hans værk er dybtgående; det kan ikke måles med, hvad følelserne fornemmer; det går langt dybere end til følelserne; det går ned til menneskets allerinderste, hans samvittighed, vilje, ja, selv til hans underbevidsthed; der i menneskets indre begynder Ånden i og med den nye fødsel sit nyskabende og omskabende værk, der har til mål at danne mennesket til lighed med Kristus.

Kapitel 3

FYLDT AF ÅNDEN

Guds Ånd er, som vi har set, den ene af de hellige personer i Treenheden. Når han kommer ind i et menneske, er det for at være herre i hans liv. Kunne vi tænke eller ønske os det anderledes? Kunne vi tænke os, at den hellige Gud kom ind i vort liv, for at vi skulle herske over ham?

Det er så enkelt, som det kan være, og dog er der mangfoldige kristne, som ikke har klarhed herover. De mener, at Helligånden er en kraft, som de skal benytte, og ved ikke, at han er en person, der bør råde over dem.

Hvorledes bliver Helligånden herre i vort liv? Hvorledes bliver det en praktisk virkelighed, at han leder og fører mig i

overensstemmelse med Guds vilje?

For at kunne besvare dette spørgsmål, må vi først betragte, hvorledes et genfødt menneske, en kristen, »ser ud«.

De gamle omgivelser

Frelsen medfører ikke, at vore omgivelser forandrer sig. De forbliver de samme. Vor arbejdsplads er den samme, vore kære er de samme, vor daglige opgave og pligter de samme, vor hverdag den samme. »Jeg beder ikke om, at du vil tage dem ud af verden,« sagde Jesus i sin ypperstepræstelige bøn (Joh. 17,15).

Vi er som kristne i verden. Den forandrer sig ikke, fordi et menneske går over fra død til liv. Vi er imidlertid ikke af verden, når vi hører Jesus til. Vi har fået en anden Ånd end verdens ånd. Kristi egen Ånd bor nu i os, og han er helt anderledes end den ånd, der råder i verden, på vor arbejdsplads, blandt vore medmennesker.

Den gamle natur

Vor natur, vort gamle menneske, forandrer sig heller ikke, fordi vi har taget imod Kristus som vor Frelser og modtaget hans Ånd i vort hjerte. Vi opdager – som regel til vor forfærdelse – at vort gamle menneske ikke har forandret sig det mindste. Vi troede, at vi var blevet noget i retning af engle, efter at vi havde modtaget Guds Ånd i vort hjerte, og bliver forfærdede, undertiden fortvivlede, når vi opdager, at de gamle fristelser på ny dukker op, og vore gamle tilbøjeligheder på ny begynder at melde sig.

Vor ny natur

Vort gamle menneske har ikke forandret sig, men vi har derimod fået en *ny natur*, da Guds Ånd tog bolig i vort hjerte. Da Helligånden kom ind i vort liv, kom han ikke for at pynte på vort gamle menneske og reparere dets mangler – han kom slet ikke for at gøre noget for vor gamle natur, men for at skænke os en *helt ny* og hellig natur. Derfor har hvert frelst menneske to naturer, den gamle og den ny. Bibelen kalder ofte den gamle natur for *kødet*, den ny for *Ånden* – og disse to ligger i krig med hverandre, således som både Skriften og erfaringen lærer os (Gal. 5,17).

– Således ser et genfødt menneske ud. Hans omgivelser er de samme, hans gamle natur den samme, men han har fået en helt ny natur, da Guds Ånd tog bolig i hans hjerte.

Hvorledes skal Helligånden nu i praksis lede et sådant menneske? Hvorledes skal det blive en virkelighed, at Helligånden og ikke mennesket selv er herre?

Det sker kun derved, at de gamle omgivelser og den gamle natur mister deres magt, deres tiltrækningskraft, og den ny natur får det afgørende ord i enhver sag.

Hvordan går det så til? Lad os atter betragte de tre ting, nemlig de gamle omgivelser, den gamle natur og det nye menneske:

De gamle omgivelser

Jesus tager os ikke ud af verden, men han bevarer os fra det onde. Det gør han bl. a. derved, at han, når Helligånden tager bolig i os, virker en forandring *inden i os*, som gør det umuligt for os at være eet med synden og den syndige ånd, der råder i verden, Den, som bandede, *hører* op med at bande, når han bliver frelst – og det kan straks mærkes på arbejdsplad-

sen. Den, som stjal eller var uærlig og f. eks. opførte flere arbejdstimer på kontrolsedlen, end han virkelig havde præstet, hører op dermed – og det kan straks mærkes på arbejdspladsen. Den, som var sjusket eller skødesløs med sit arbejde, bliver pligttopfyldende og flittig – og det kan straks mærkes. Vi kunne blive ved med at anføre eksempler af denne art. Den mand, der var ukærlig i sit hjem, bliver omsorgsfuld, hensynsfuld og kærlig. Den kvinde, der var forfængelig og pyntesyg, bliver beskeden og tilbagetrukket. Den unge mand eller kvinde, der kun tænkte på sig selv og sine fornøjelser, får højere mål og længsler.

Denne forandring i mennesket ved den nye fødsel er et stærkt, *indre* værn imod de gamle omgivelser med deres fristelser. Guds Ånd lægger en afsky for synd og uærlighed i hjertet, vækker samvittigheden og giver viljen fasthed, så den kan sige nej til alt det gamle, som var Gud imod.

Denne forandring ægger ofte de gamle omgivelser til modsigelse og modstand. De vredes, når de ikke længer kan få os med til synd af den ene eller anden art. De føler sig dømt i deres samvittighed af vor tilstedeværelse og ny holdning. Der opstår et svælg imellem os og dem, et svælg, der endog trænger ind imellem de allernærmeste i familierne og hjemmene. De anser os for besværlige og dømmesyge, kalder os for farisæere og hyklere, ja, ofte stemples vi som ukærlige og ukristelige, fordi vi nu siger nej, hvor vi før sagde ja.

Alt dette benytter Gud som et værn omkring os mod verden og dens ånd. Vi er stadig i verden, men vi er ikke længer af verden, og det giver Helligånden anledning til at bevise, at det er ham, der råder i vort liv og bestemmer over os.

Den gamle natur

Vor egen gamle natur volder som regel større besvær end vore gamle omgivelser. Vor tilbøjelighed til hidsighed og vrede, til ilterhed og fremfusenhed, vor sårbarhed og forfængelighed, vor lyst til ære og storhed, vor længsel efter at komme frem og blive noget anset, vor ulyst til at blive overset og skubbet til side, alt dette og meget mere dukker gang på gang op for at berøve Helligånden herredømmet over os – og alt for ofte bukker vi under for vore gamle tilbøjeligheder og bedrøver da både Ånden og os selv.

Hvorledes skal dette problem løses? Sådant spørger vi ofte – og dette spørgsmål afslører, at vi endnu ikke har fået det lys over Jesu fuldbragte værk, som vi behøver. Problemet skal ikke løses, det *er* løst! Det vil Helligånden oplyse os om – og har vi først set det i Åndens lys, da søger vi ikke længer nogen løsning på problemet, men begynder at takke Gud, fordi det er løst!

Også her arbejder korset og Ånden sammen. Ordet taler tydeligt om, at vort gamle menneske, vor gamle natur, kødet, eller hvad du vil kalde det, *blev* korsfæstet med Kristus (se Rom. 6,6). Da Jesus døde, døde vi. Gud kunne ikke bruge vort gamle menneske – det var i hans øjne som en eneste syndefabrik – skulle synden høre op, måtte syndefabrikken ødelægges – og det skete på Golgatas kors. Der døde Jesus som vor repræsentant – og dermed døde vi!

Denne dyrebare sandhed er guddommelig. Den er for rig for vor forstand og tanke, for dyb for vor følelse. Den er helt igennem guddommelig. Den kan kun gribes, når Ånden gør den levende ved at åbne Skrifterne for os på dette punkt.

Denne sandhed virker befriende. Den får os til at høre op med at beskæftige os med os selv. Den får os til at høre op med at betragte os selv, bekæmpe os selv, bedrøves over os selv, begræde os selv, vente noget af os selv, forbedre os selv

– i det hele taget kredse om os selv. Og dermed har det gamle menneske, den gamle natur, fået sit banesår, sit dødsstød.

Når fristelserne dukker op, når kødet vil gøre sig gældende, begynder vi derfor ikke at bekriige dem eller kæmpe imod dem. Vi venter slet intet af os selv. Vi er døde og overlader alt til Ånden, som bor i vore hjerter. På den måde kan vi *ved Ånden* døde kødets gerninger (Rom. 8,13).

Dette havde Paulus oplevet. Derfor skriver han: »Med Kristus *er* jeg (det gamle menneske) korsfæstet, og det er ikke længer mig (det gamle menneske), der lever, men Kristus lever i mig (det nye menneske), og det liv, jeg (det nye menneske) nu lever i kødet (legemet), det lever jeg (det nye menneske) i troen på Guds Søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig« (Gal. 2,20).

Således viser Ånden sig også som Herre over vort gamle menneske med alle dets tilbøjeligheder og begæringer. Derfor siger Paulus: »De, som hører Kristus til, *har* korsfæstet kødet med dets lidenskaber og begæringer« (Gal. 5,24).

Det nye menneske

Vort nye menneske længes altid efter at kende Kristus bedre, efter at vokse i indsigt og erfaring, efter at modnes og blive brugbar. Enhver sand kristen har den længsel boende i sig. Det er et livstegn, et bevis på, at Ånden bor derinde.

Hvordan skal den længsel tilfredsstilles? Paulus giver os svaret, når han siger: »Lad jer fylde af Ånden« (Ef. 5,18). I grundteksten står der ordret oversat: »Lad jer *til stadighed* fylde af Ånden.«

Hvordan bliver vi til stadighed fyldt af Ånden?

(1) Daglig fornyelse

Det første, vi skal lægge mærke til, er, at vort nye menneske må fornyes dagligt, om vi til stadighed skal blive fyldt med Ånden. Det gamle menneske er kasseret og kan ikke fornyes; den nye natur må derimod fornyes daglig. Paulus taler klart herom med disse ord: »I har jo afført jer det gamle menneske med dets gerninger og iført jer *det nye*, som *fornyes* til sand erkendelse efter hans billede, der skabte det« (Kol. 3,9-10).

Hvorledes sker denne daglige fornyelse? Ja, hvordan fornyes vort legeme, dets muskler og sener og nerver? Gennem daglig sund kost, gennem brug og gennem hvile. Just således fornyes vort nye, indre menneske.

Det må have *daglig, sund kost*. Det må næres gennem daglig *bibellæsning* og *bøn*, gennem *de helliges samfund* og *nadveren*. Uden denne kost fornyes vor ny natur ikke, men sygner hen og visner. Her vil Ånden altid komme os til hjælp. Han vil kaste lys over Ordet, han vil føre os ind i bønnens verden, han vil lede os sammen med de hellige og være til stede, når vi bryder brødet sammen.

Og så må det nye menneske *bruges*, så dets åndelige kræfter kan udvikles og øves. Det må bruges i tjeneste for Herren blandt mennesker. Det må lære at give og selv blive givet. Det er ved at give til andre og selv blive ofret, at det nye menneske fornyes og vokser. Jesus udtrykker det med disse ord: »Sandelig, sandelig siger jeg eder, hvis hvedekornet ikke lægges i jorden og dør, bliver det kun det ene korn, men hvis det dør, bærer det megen frugt. Den, som elsker sit liv, mister det, men den, som hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv« (Joh. 12,24--25).

Endelig må det nye menneske *hvile* i Gud. Hele troslivet er et liv i hvile fra alle egne gerninger og præstationer. Så snart hvilen i Gud fortrænges af rastløshed og kødelig aktivi-

tet, lider troslivet skade, og den daglige fornyelse hører op. Derfor må vi våge over, at intet hektisk, uroligt, opstemt, nervøst eller febrilsk trænger ind i vort væsen og berøver os hvilen i Gud og driver os ud i vore egne planer og gerninger. Vi må lære med utildækket ansigt at betragte Herrens herlighed som i et spejl og blive forvandlet derved (2. Kor. 3,18).

Den, som på denne måde hviler i Gud, og som daglig våger ved Ordets dørstolper og går bønnens vej til sin Fader i Himmelen, og som glad lader sig bruge af Herren i tjeneste og givet ud til andre, fornyes daglig og vokser støt og sundt i Herren og bliver derved i stand til at rumme en større fylde af Ånden.

(2) Renselse

Det næste, vi skal være opmærksomme på, er, at der hånd i hånd med den daglige fornyelse sker en renselse af vort liv – en renselse fra ting, der måske ikke i sig selv er synd, men som dog har optaget plads for Ånden. Fjernes de ting af vort liv, bliver der plads for mere af Ånden, og vi oplever da en større fylde.

Paulus nævner indirekte nogle af disse ting i forbindelse med sin formaning til at lade sig fylde af Ånden. Han omtaler bl. a. vor *tale* og siger, at vi bør tale hverandre til med salmer og hymner og åndelige sange (Ef. 5,19). Han lader os dermed forstå, at tom tale, overflødige ord og løs snak, rygtesmederi og udspreddning af formodninger, optager en plads for Ånden, som tilkommer ham, og således hindrer ham i at fylde os, medens omvendt den rette tale giver Ånden plads og rum. Enhver kender til dette af erfaring. Har vi tilbragt en aften med løs tale, er Ånden altid bedrøvet, og vi føler os tomme. Har vi talt sammen om Herren og det, der herer hans rige til, har Helligånden fået plads i vore hjerter, og vi føler os mættede og tilfredsstillede.

Paulus taler i denne forbindelse også om altid at sige Gud, vor Fader, *tak* for alle ting i vor Herres Jesu Kristi navn (Ef. 5,20). Hermed peger han på, hvor vigtigt det er ikke at knurre eller lukke utilfredshed ind, end ikke om vi er blevet udsat for forerettelser eller har mødt modgang. Også i sådanne situationer gælder det om at sige vor himmelske Fader tak i Jesu navn. Gør vi det, får Helligånden mere rum i os. Giver vi derimod udtryk for bitterhed eller misfornøjelse, bedrøves han og kan ikke fylde os.

Han taler endvidere om at *underordne sig* – hustruerne under deres mænd, børnene under deres forældre og tjenestefolkene under deres foresatte (se Ef. 5,21-6: 9). Skal Ånden til stadighed kunne fylde os, må vi være villige til at underordne os, således som Ordet anviser os det. Vi må med andre ord i praksis rense os fra selvhævdelse og selvtilstrækkelighed, to ting, der bedrøver Ånden og hindrer ham i at fylde os.

Denne renselse fra ting, som almindeligvis ikke anses for synd, men som dog bedrøver Ånden, har *meget stor* betydning i vort åndelige liv. Mange kristne viser denne renselse fra sig og viser dermed også en større fylde af Ånden fra sig. Deres tale vidner om, at de ikke tager Ordets og Åndens formaning om at vare sin tunge hejtideligt. Deres færd viser, at de selv vil bestemme. De er nået til et vist punkt i deres kristenliv – og når så ikke videre. De kommer ikke ud over barnestadet i kristenlivet, de når ikke frem til modenhed og den fylde af Ånden, som Herren ville skænke dem.

(3) Åndens fylde

Enhver kristen kan blive fyldt af Ånden, men ingen kristen

kan rumme Åndens fylde. Det er lige så selvfølgelig, som at enhver flaske kan blive fyldt af Østersøen, men ingen flaske kan rumme Østersøen.

Åndens fylde er det samme som *Kristi fylde* eller *Guds fylde*. Den kan ingen kristen rumme. Alligevel er det Guds vilje, at vi skal opleve Åndens fylde, Kristi fylde. Hvordan går det til?

Det kan kun ske *sammen med alle de hellige*. Paulus taler stærkt og klart herom i Efeserbrevet. I kap. 3 beder han om, at »Kristus må bo ved troen i jeres hjerter, og at I må blive rodfæstede og grundfæstede i kærlighed, så I *sammen med alle de hellige* må kunne fatte, hvor stor bredden og længden og højden og dybden er, og kende Kristi kærlighed, som overgår al erkendelse, så I *kan fyldes med hele Guds fylde*« (vers 17-19). Han siger det samme i kap. 4 med andre ord: »Og han gav os nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere, for at gøre de hellige fuldt beredt til deres tjenestegerning, at opbygge Kristi legeme, indtil *vi alle* når frem til at være eet i troen på og erkendelsen af Guds Søn, til mands modenhed og det mål af vækst, *da vi kan rumme Kristi fylde*« (vers 11-13).

Disse skriftsteder viser os tydeligt, at Kristi fylde, Åndens fylde, kun kan opleves sammen med alle de hellige, når alle de hellige er nået frem til mands modenhed. Lad os betragte dette nærmere.

Paulus lærer os, at vi, der hører Jesus til, udgør et *legeme* – Kristus er hovedet, vi er lemmerne. Vi ved alle, at vort hoved, Kristus, besidder Åndens hele fylde. Han mangler intet, ham fattes intet. Men denne fylde kan han ikke fuldt ud dele med os, før vi, hans legeme, er, som han ønsker det, fuldvoksnet og fuldmønt. Intet enkelt lem på noget legeme kan udtrykke alt, hvad hovedet forstår og vil. Således kan heller ikke nogen kristen udtrykke alt, hvad Kristus kan og vil. Ingen enkelt kristen kan eje eller udtrykke hans fylde.

Ingen enkelt kristen kan opleve eller udtrykke Åndens fylde. Men som et sundt og fuldvoksnet legeme kan udtrykke og udføre alt, hvad hovedet ser og vil, således kan vi som Kristi legeme sammen udtrykke hele hans fylde, når vi hver for sig er blevet fuldvoksne lemmer og sammen fungerer som eet legeme under Kristi, vort hoveds, ledelse.

Åndens fylde hindres således af to ting: Den hindres af kristne, der ikke personligt vokser frem til mands modenhed, men bliver stående ved noget mindre, og den hindres af kristne, der ikke vil lade sig føje sammen med alle de andre hellige, således at Kristi legeme kan opbygges. Men når vi ved, hvad der hindrer os i at opleve Åndens fylde, ved vi også, hvad der skal til, for at vi kan opleve den. Og dermed er dit og mit personlige ansvar overfor Gud angivet!

Alt dette ved djævelen også meget vel. Derfor gør han alt, hvad han kan, for at standse den enkelte kristne i hans vækst frem til åndelig modenhed, og han gør alt, hvad han kan, for at så splid imellem de troende, så de splittes og opdeles i utallige »kirker« og grupper. Begge dele er lykkedes ham alt for godt. Derfor oplever vi endnu kun at være fyldt af Ånden, medens vi ikke har oplevet Åndens fylde. Det er den store åndelige tragedie ned gennem tiderne siden pinsedag.

Praktiske råd

Jeg tror, at mange, som læser disse linier, nu vil søge en *større fylde* af Helligånden, og vil derfor slutte dette afsnit med nogle praktiske råd til sådanne.

Paulus lægger megen vægt på at understrege, at vi modtager Helligånden *ved tro*. I Gal. 3,2 spørger han: »Var det i

kraft af lovgerninger, I modtog Ånden, eller ved i *tro* at høre?« I vers 5 gentager han sit spørgsmål med lidt andre ord, idet han her åbenbart tænker på en yderligere udrustning med Ånden: »Mon han, som udruster jer med Ånden og virker undergerninger iblandt jer, gør det i kraft af lovgerninger eller ved, at I hører i *tro*?«

Baggrunden for dette spørgsmål var den omstændighed, at galaterne var kommet på den tanke, at de kunne få mere af Ånden, blive mere hellige og mere brugbare, hvis de lod sig omskære. Til løn for en sådan handling skulle Gud da give dem en større fylde af Helligånden. Gud giver os imidlertid aldrig noget som betaling eller løn for en indsats eller præstation fra vor side. Så ville det jo ikke være nåde. Så ville æren jo ikke være hans, men han måtte dele den med os.

Som vi modtog frelsen af nåde uden betaling eller præstation fra vor side – og altså *modtog* Ånden ved i *tro* at høre budskabet om Guds nåde i Kristus Jesus – således modtager vi også en *større udrustning* af Ånden, en *større fylde* af Ånden ved i *tro* at høre budskabet om, at Gud har endnu mere til os. Helligånden er ikke en gave, Gud nødig giver fra sig, og som vi må betale ham højt for. Jesus siger: »Når da I, som er onde, forstår at give jeres børn gode gaver, *hvor meget snarere* vil så ikke Faderen fra Himmelen give Helligånden til dem, som beder ham« (Luk. 11,13).

Med dette ord anviser han os vejen. Vejen er *bøn* – og hermed tænker Herren på *bøn i tro*.

En sådan *bøn* kan enhver kristen bede, såfremt han har alt i lyset og har overgivet alt til Herren. Er der intet uopgjort i dit liv, og har du intet, som Gud ikke må bestemme over, hengiv dig da til din himmelske Fader i inderlig *bøn* om, at han vil skænke dig mere af Åndens fylde – og han vil høre din *bøn*! Han hører den i samme øjeblik, den opstiger fra dit hjerte – ja, før du råber til ham, hører han dig – og han tøver ikke med at besvare din *bøn*, *Tak* og *pris* ham derfor af hele dit hjerte for hans løfte om at fylde dig med sin Ånd!

Hvordan hans svar på din *bøn* vil forme sig, ved jeg ikke. Det er muligt, han begynder at pege på områder i dit liv, som hidtil har ligget i mørke for dig. Der er ting, der må ændres, forhold, der må klares, vaner, der må aflægges – noget, du ikke før har skænket en tanke. Når Gud begynder at røre ved det, husk da på, at det er svar på din *bøn* om mere af Helligånden! Han svarer ved at skaffe plads for mere af Ånden i dit liv. Det er også muligt, han begynder at bryde dig ned. Du har været for sikker på dig selv, for fast i dine meninger, for lidet hensynsfuld, for selvbevidst – du har måske ikke selv været klar over det, men Gud har set det, og nu begynder han at rokke ved alt dette for at skaffe plads for mere af sin Ånd. Også dette er svar på din *bøn*. Således kan Gud besvare din *bøn* om at blive fyldt af Ånden på mange måder, der ved første øjekast ikke ser ud som bønesvar – måske snarere som det modsatte. Husk derfor på, at Gud *altid* besvarer troens *bøn* om en større fylde af Helligånden – og tak ham derfor, hvordan han end handler med dig.

Det kan også være, at Gud besvarer din *bøn* om at blive fyldt med Helligånden ved at give dig en vældig oplevelse – en oplevelse, som du føler så herlig, at du måske er tilbøjelig til at mene, at ingen kan regne sig for fyldt med Ånden uden en sådan oplevelse. Nogle oplever f. eks., at en fred som floden strømmer ind i deres hjerte, andre oplever en sønderknuselse så ydmygende og liflig på een gang, at det er som at være i Himmelen, andre igen oplever at tale i tunger, o.s.v. Hvad end nu din eventuelle oplevelse måtte være, så kald den *ikke* for Åndens dåb (se kap. 5), idet den rette betegnelse er *en fylde af Helligånden*. (Jeg er klar over, at den rette beteg-

nelse for en sådan oplevelse ikke er af så afgørende betydning som selve sagen; men alligevel er det altid bedst at anvende den rette bibelske betegnelse og undgå betegnelser, der kan lede andre til forkerte opfattelser.) Gør heller ikke den fejl at tale for meget om din oplevelse eller hvile for trygt i den. Mange kristne er gået åndeligt i stå, fordi de dvælede for meget ved de oplevelser, Gud havde forundt dem. Har du haft en oplevelse, så tak Gud for den – og fortsæt så frem ad vejen med Herren til endnu rigere erfaringer af hans væsen. Din oplevelse er ikke et højdepunkt, endsige et slutpunkt – det er et *udgangspunkt*, hvorfra du kan jage videre fremad! Gør heller ikke den fejl at ville påtvinge andre kristne samme eller tilsvarende oplevelse som din egen.

Forholdet er nemlig det, at Gud selv må bestemme, hvorledes han vil møde den enkelte kristne og fra tid til anden fylde ham med sin Ånd. Mange kristne har aldrig haft opsigtsvækkende oplevelser af nogen art, og dog er der ingen tvivl om, at de er fyldt med Guds Ånd – måske endog i højere grad end mange, der har haft store oplevelser. De mærkede hverken til blæst eller regn, og dog blev dalen fyldt med vand, så de, deres hær og deres dyr kunne drikke (2. Kong. 3,16-17). I tro gravede de grøft ved grøft, og Herren fyldte grøfterne med vand. Gud må gøre, hvad han vil. Han *kan* give store oplevelser i forbindelse med en særlig fylde af Ånden – og han kan give fylden uden oplevelser af nogen art. Han gør altid det rigtige!

Men han skænker aldrig en større fylde af Helligånden, uden at det sætter sine spor. Jo mere Ånden fylder os, des mere vil vi ligne Jesus og herliggøre ham. Jo mere Ånden behersker et menneske, des mere vil den guddommelige kærlighed, der er beskrevet i 1. Kor. 13, komme til udtryk. Det »tegn« er sikkert – men det er som regel de andre, og ikke os selv, der bemærker dette »tegn«!

Kapitel 4

FØRT AF ÅNDEN

Bibelen taler om at *vandre* i Ånden (Gal. 5,16). Dette er enhver kristens hellige og herlige forret. Når to, der ikke er lige erfarne, vandrer sammen, er det den mest erfarne, der må føre den mindre erfarne. Således også med vor vandring i og med Ånden. Han må føre os.

Hvorledes bliver vi rent praktisk ført af Ånden? Vi kan også spørge således: Hvorledes får vi klarhed over, hvad der er Guds vilje? Ånden fører os jo altid i overensstemmelse med Guds vilje.

De fleste tilfælde

Det sker normalt på en helt naturlig måde, nemlig derved at vi selv lærer at *skønne*, hvad der er Guds gode, velbehagelige og fuldkomne vilje, således som Paulus siger (Rom. 12,1-2).

Mange »overåndelige« eller uåndelige (hvilket er det samme!) kristne mener, at Ånden leder os på overnaturlig måde – gennem drømme, glimt, røster, særlige indskydelser, syner, fornemmelser og lignende. Som altovervejende hovedregel benytter Ånden sig ikke af disse midler. Det sker kun i ekstraordinære undtagelsestilfælde.

Hvis Helligånden normalt benyttede sig af sådanne overnaturlige midler, blev vore evner og gaver sat helt ud af spillet – vor forstand fik ikke lejlighed til at øve sig, vor bedømmelsesevne fik ikke anledning til at blive skærpet, vort skøn

fik ikke mulighed for at gøre sig gældende. Gud sætter os derimod i situationer, hvor vi under Åndens ledelse må anvende vor forstand, vor bedømmelse, vort skøn, for at få klarhed over, hvad Guds vilje i den pågældende situation er. Ved at vi bruger vor forstand, vor bedømmelse og vort skøn, skærpes disse evner og udvikles, og vi vokser selv i erfaring, indsigt og modenhed, hvilket netop er Guds hensigt med os.

At vandre i Ånden, ført af Ånden, sætter således ikke vore evner ud af spillet eller gør os til passive, mekaniske væsener. Tværtimod skærpes vore evner under Åndens ledelse til højeste ydeevne og brugbarhed, og vi selv modnes og udvikles åndeligt derved.

Derfor ser vi også, hvorledes de første kristne brugte deres skøn i de forskellige forhold og vanskeligheder, de blev stillet i. De bragte – som Paulus siger i Rom. 12,1 – deres legemer som et levende, helligt, Gud velbehageligt offer – stillede med andre ord sig selv helt til Guds rådighed – de skikkede sig ikke lige med denne verden, men lod sig forvandle gennem en fornyelse af deres sind og blev derved i stand til at skønne, hvad der var Guds vilje. Enhver, der stiller sig helt til Guds rådighed, vil lære at skønne, hvad der er Guds vilje i de forskellige situationer. Skulle de skønne forkert, vil Guds Ånd sige til og hjælpe dem til rette, således som vi klart ser i Ap. G. 16,6-10, som jeg anbefaler enhver, der gerne vil lære at vandre, ledet af Ånden, at studere nærmere.

De store beslutninger

Når det drejer sig om store og afgørende beslutninger, er der dog yderligere en ting at tage i betragtning, nemlig denne, at Helligånden gerne giver os ledelse og klarhed over Guds vilje i *fællesskab* med andre troende.

Dette gælder bl. a., når det drejer sig om et *kald* – har Gud kaldet mig til missionsmarken eller til at opgive mit borgerlige arbejde og bruge al min tid i direkte evangelisk arbejde? Et sådant spørgsmål må normalt besvares i de helliges samfund. Der vil Ånden give lys og klarhed. Søger vi derimod klarhed uden at henvende os til de troende, Herren har sat os sammen med, udsætter vi os nemt for at tage fejl.

Selv Paulus rejste ikke ud som missionær, før menigheden i Antiokia var klar over hans kald og derfor kunne stå med ham og bag ham (Ap. G. 13,1-4).

– Åndens ledelse er således noget meget praktisk, som enhver kristen kan opleve. Den går normalt hånd i hånd med en dyb, indre *fred* – en fred, som viger fra os, når vi er ved at komme bort fra Åndens vej. Hertil kommer, at Herren selv lægger *de ydre forhold* i vort liv således til rette, at det derigennem stadfæstes, at vi er på ret vej.

Ordets rettesnor

Hidtil har vi mest talt om den *subjektive* side af spørgsmålet om, hvordan vi bliver ført af Ånden – vi har talt om *vort skøn*, *vort fællesskab*, *vor* indre fred. Om vi imidlertid alene var henvist til denne subjektive side af sagen, kunne vi meget nemt tage fejl – vi kan skønne fejl, vort fællesskab kan tage fejl, og vor fred kan vise sig at være ubegrundet. Derfor må vi mer end alt andet have en *objektiv* rettesnor, der ligger uden for os og vore følelser – og det har Herren netop givet os i Ordet, i Bibelen. Herren leder os aldrig til noget, der strider imod Ordet, aldrig! Skulle vi føle os tilskyndet til at gøre noget, som Ordet ikke godkender, kan vi altid være forvissede om, at den ledelse ikke er fra Ånden; den må derfor afvises, hvor tillokkende den end føles.

Ordet er den sikre og ufejlbarlige målestok for al ledelse. Derfor er det så nødvendigt for os at leve af og leve i Ordet. Vi må kende Ordet, vi må være indlevede i Ordets verden. Vi må kende *hele* Bibelen, vi må forstå at læse den i sammenhæng, så vi fortolker skrift med skrift og ikke tager ledelse gennem løsrevne skriftsteder, der er revet ud af deres sammenhæng. Vær derfor forsigtig med at tage ledelse gennem mannakorn! Daglig og grundig bibellæsning giver os et forråd, som Ånden kan bruge, når vi søger hans vejledning og ledelse.

Kapitel 5

ÅNDENS DÅB

Vi ved nu lidt om, hvad det vil sige at være *født* af Ånden, *fyldt* af Ånden og *ført* af Ånden, men endnu har vi ikke talt om, hvad det vil sige at være *døbt* med Ånden.

Inden vi går i gang med dette emne, må jeg forudskikke en bemærkning, nemlig denne: Lad os ikke beskæftige os med så store og herlige emner af blot og bar lyst til kundskab. Lad det være en hjertesag for os at få det rette lys for at få den rette oplevelse. Lad os takke Herren for enhver sand oplevelse af hans rigdom på dette område og aldrig forkaste noget, der kommer fra ham. Lad os aldrig standse op ved kundskaben som sådan, men altid hige efter at få alt det, Herren har til os, og blive så brugbare som muligt i hans tjeneste!

Spørgsmålet om Åndens dåb har ført til mange diskussioner, der ikke er Gud værdige – hidsige, kedelige, iltre diskussioner – forsøg på at overtale mennesker til at se på spørgsmålet, som jeg gør – forsøg på at presse mennesker ind i oplevelser af den ene eller anden art – diskussioner, der meget ofte har ført til uvenskab og splittelse blandt troende og dermed bedrøvet Ånden og styrket kødet.

Denne lille bog er en håndsækning fra en broder, der gerne vil hjælpe sine søskende, men ikke har noget ønske om at påtvinge dem et syn eller presse dem til nogen bestemt oplevelse.

Læser vi Det nye Testamente igennem, ser vi, at der *fire* steder tales om at blive døbt med Helligånden, to gange i evangelierne, een gang i Ap. G. og een gang i brevene.

I Matt. 3,11 siger Johannes Døberen: »Jeg døber jer med vand til omvendelse, men han, som kommer efter mig, er stærkere end jeg, og jeg er ikke værdig til at tage hans sko af; han skal døbe jer med Helligånd og ild.«

I Mark. 1,8 er dette ord gengivet således: »Jeg har døbt jer med vand, men han skal døbe jer med Helligånd.«

I Ap. G. 1,5 siger Herren selv til sine disciple: »Thi Johannes døbt jer med vand, men I skal om ikke mange dage døbes med Helligånden.«

Læg mærke til, at alle disse tre skriftsteder peger *frem* mod samme begivenhed, nemlig pinsen.

Det fjerde og sidste sted, hvor Åndens dåb omtales, er i 1. Kor. 12,13, hvor Paulus skriver til de troende i Korint: »Thi med een Ånd blev vi *alle* døbt til at være eet legeme, enten vi er jøder eller grækere, trælle eller fri, og *alle* har vi inddrøkket samme Ånd.« Læg mærke til, at dette skriftsted, der er talt efter pinsen, omfatter *alle* troende. Vi må derfor spørge, hvornår alle troende blev døbt med een Ånd til at være eet legeme? Svaret bliver: Det skete pinsedag. Dette peger således *tilbage* – nemlig til samme begivenhed, som de tre andre skriftsteder pegede frem imod – tilbage til pinsen. Ligesom vi alle døde med Kristus langfredag og opstod med ham påske-

morgen. således blev vi alle døbt med Helligånden pinsedag. Og alt dette får vi *personlig* del i, når Guds Ånd tager bolig i vort hjerte.

Andre steder er Åndens dåb ikke nævnt i Det nye Testamente. Vi må derfor først og fremmest samle os om disse fire vers, om vi skal forstå, hvad Helligåndens dåb er, og hvem den omfatter.

Hvad er Åndens dåb?

Læser vi atter Paulus' ord til korinterne i 1. Kor. 12,13, får vi lys over flere ting.

For det *første* ser vi, at *alle* de troende, herunder også de i Korint, var døbt med Helligånden. »Med een Ånd blev vi *alle* døbt,« siger Paulus. Det er vigtigt at lægge mærke til. Læser du Korinterbrevet igennem, vil du nemlig se, at de kristne i Korint var meget *uåndelige*. Paulus skriver til dem: »Jeg kunne ikke tale til jer som til åndelige, men kun som til kødeligsindede, som til spæde børn i Kristus. Mælk gav jeg jer at drikke, ikke fast føde, thi I kunne endnu ikke tåle den, ja, I kan det ikke engang nu, fordi I endnu er kødelige« (1. Kor. 3,1-3). De var uåndelige, de var kødelige, de var spædbørn i Kristus – men alligevel var de alle døbt med Helligånden.

For det *andet* ser vi, at dåben med Helligånden gør de troende til eet legeme. »Med een Ånd blev vi alle døbt til at være *eet legeme*.« Ved dåben med Helligånden bliver den troende med andre ord indpodet på Kristi legeme, indsat som lem på Kristi legeme.

Disse to kendsgerninger – at alle de troende var døbt med Helligånden, og at Åndens dåb gør os til lemmer på Kristi legeme – lærer os klart, hvad Åndens dåb er, og hvem den omfatter. Åndens dåb omfatter alle dem, der er lemmer på Kristi legeme – ethvert lem på Kristi legeme er døbt med Helligånden – ellers kunne han slet ikke være et lem på legemet – men da enhver kristen, ethvert genfødt menneske, er et lem på Kristi legeme, forstår vi heraf, at ethvert genfødt menneske også er døbt med Helligånden.

At være født af Ånden og at være døbt med Ånden er to sider af samme sag. Når vi taler om at blive født af Ånden, tænker vi på det nye liv, den troende da *selv* får. Når vi taler om at være døbt med Ånden, tænker vi på det nye liv, som den troende får *sammen* med alle de andre troende, så sandt vi alle får del i samme nye guddommelige liv. Den nye fødsel peger altså på det *personlige*, Åndens dåb peger på det, vi har *sammen* med alle de hellige, vort *fælles* liv som lemmer på samme legeme. Tænker vi kun på os selv, taler vi om, at vi blev født på ny, da Guds Ånd kom ind i vort hjerte. Tænker vi på vort liv sammen med alle de hellige, siger vi, at vi blev døbt med Ånden til at være eet legeme.

Det er bl. a. derfor, at de fire skriftsteder, der taler om Åndens dåb, alle peger hen på *pinsen*. Pinsedag er nemlig Kristi legemes fødselsdag! Da modtog Kristus som vort hoved Helligånden, som var forjættet os, og udgød den over disciplene, som han da fjøede sammen til eet legeme (se Ap. G. 2,33). Enhver, der siden pinsedag gennem den nye fødsel indpodes på Kristi legeme, får da del i den Åndens dåb, der binder lemmerne sammen – men det betyder som sagt ikke, at han dermed er blevet en åndelig kristen, endsige at han skulle kunne undvære en eneste af alle de andre kristne eller føle sig dem overlegen – langt fra!

Man kan således slet ikke være en kristen uden at være døbt med Ånden – men man kan desværre godt leve og virke som en kristen uden til stadighed at være fyldt med Ånden. Skulle derfor nogen spørge dig, som tror på Jesus, om du er

døbt med Helligånden, kan du stille og kærligt svare: »Ja, det er jeg, og det takker jeg Gud for – han døbte mig med sin Ånd, for at jeg skulle være eet legeme med alle de hellige – det kan jeg aldrig prise ham nok for – og nu higer jeg af hele mit hjerte efter til stadighed at blive fyldt af Ånden, så Kristus kan vinde skikkelse i mig mere og mere og få mere løn for sin smerte gennem mit liv og min tjeneste!«

En forkert lære med sørgelige resultater

En del kristne fører en helt anden lære på dette punkt. De hævder, at Åndens dåb som regel finder sted efter den nye fødsel, og at den altid er kendetegnet af tungetale. Den, der ikke har talt i tunger, er efter deres opfattelse ikke døbt med Helligånden.

Denne lære har ikke den ringeste støtte i Det nye Testamente og har ført til mange sørgelige resultater. Den er farlig, fordi den ofte fremføres med stor nidkærhed og under henvisning til skriftsteder, som er taget ud af deres sammenhæng, og som gør et vist indtryk på ubefæstede og uerfarne sjæle.

Denne lære går ud på, at den troende må have en særlig oplevelse, hvorunder han taler i tunger, for at kunne vidne om, at han er døbt med Helligånden. Denne lære søger støtte i de kapitler i Ap. G., hvor der tales om, at de troende talte i tunger.

Der er først kap. 2, hvor pinseunderet beskrives. Discipelskaren, der da blev fyldt med Helligånd, begyndte da at tale i nye tunger, således at de tilstrømmende skarer hørte dem tale om Guds store gerninger på deres egne tungemål. Denne begivenhed er skelsættende i menighedens historie, thi da blev Helligånden udgydt eller sendt herved. Den begivenhed skal ikke gentages i den forstand, at Helligånden atter skal sendes – han *er* sendt – lige så lidt som Jesus atter skal lide, dø, genopstå og fare til Himmels. Det er alt sammen sket. Det er frelseshistoriske kendsgerninger, som ikke skal gentages. Hvis man i øvrigt vil hævde, at pinseunderet skal gentages, må man dermed hævde, at der foruden tungetalen også må komme et vældigt fremførende vejr fra Himmelen som af et vældigt åndepust samt ildtunger, der fordeler sig på alle tilstedeværende disciple, og at tungetalen skal være på sprog, der kan forstås af andre fremmede folk. Ingen finder imidlertid på at opstille disse krav. Man kræver blot, at man skal bryde ud i en uforståelig tungetale og mener dermed, at pinseunderet er gentaget. En sådan opfattelse er ganske ufor- svarlig og har ingen begrundelse i Skriften.

Det næste sted, hvor der i Ap. G. tales om, at de troende talte i tunger, er kap. 10, hvor den første hedning, nemlig romeren Kornelius, bliver indlemmet i Kristi legeme. Da han og hans hus blev frelst, idet Gud gav dem Helligånden, begyndte de at tale i nye tunger (kap. 10,45-46).

Denne begivenhed fandt sted ca. 10 år efter pinsedag. I de mellemliggende år var tusindvis af mennesker blevet frelst og indlemmet i Kristi legeme, men efter alt at dømmes, havde det ikke været almindeligt, at disse nyfrelste talte i tunger eller nogen sinde kom til det. Peter siger nemlig i kap. 11,15, hvor han gør rede for begivenheden i Kornelius' hus: »Men da jeg var begyndt at tale, faldt Helligånden på dem ligesom på os *i den tørste tid*.« Ordret står der: »... ligesom på os *i begyndelsen*.« Heraf forstår vi, at det, der skete pinsedag, ikke havde gentaget sig i de mellemliggende år – i hvert fald ikke som noget normalt, noget, der hørte med til enhver åndsdaab, idet det da havde været ganske overflødigt af Peter at bemærke, at det, der var sket i Kornelius' hus, skete på samme måde som »i begyndelsen« (nemlig pinsedag). Grunden til, at Gud atter

gav tungetalen ved begivenheden i Kornelius' hus, er bl. a. den, at det var første gang i historien, at Helligånden blev skænket hedninger. Det var så mægtig en begivenhed, at jøderne næsten ikke kunne bringes til at tro det. Peter selv var til at begynde med uvillig til at åbne for den tanke, at hedningerne også kunne få del i Ånden og dermed i frelsen, og de andre jøder, der ikke havde overværet begivenheden i Kornelius' hus, ville ikke tro det, men bebrejdede Peter, at han var gået ind til en uomskåren mand (Ap. G. 11,1-3). For at overvinde jødernes dybt forankrede fordom og deres ængstelse for, at noget forkert skulle blive resultatet, hvis evangeliet også blev bragt hedningerne, måtte Gud – bl. a. gennem at skænke Kornelius og hans hus tungetalen – »demonstrativt« vise, at hedningerne var ligeberettigede med jøderne til Helligåndens gave. Men at opbygge en lære om, at *alle* nødvendigvis skal tale i tunger for at være døbt med Ånden, er uforsvarligt og ganske misvisende.

Det tredje sted, hvor der i Ap. G. tales om tungetale, er i kap. 19, hvor Paulus hjælper nogle mennesker, der var mangelfuldt oplærte af Apollos, til troen på Jesus og modtagelsen af Helligånden. Apollos havde arbejdet i Efesus, skønt han ikke selv kendte frelsens vej ret grundigt (se kap. 18,24-28), og han havde døbt nogle mennesker med den dåb, han selv kendte, nemlig Johannes Døberens dåb til omvendelse (se kap. 18,25 og kap. 19,3). Da Paulus senere kom til Efesus og traf disse mennesker, kunne han straks mærke, at der var noget galt. De »troede« nok i den forstand, at de vidste, hvad der var sket med Jesus, dog uden at have livssamfund med ham – ved en nærmere undersøgelse viste det sig, at de ikke virkelig troede på den, der skulle komme efter Johannes Døberens, nemlig Jesus (kap. 19,4). Derfor havde de ikke modtaget Helligånden, da de kom til »troen«. Efter at have talt med dem, døbte han dem derfor i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn og lagde hænderne på dem. Da kom Helligånden over dem, og de talte i tunger og profeterede. Heller ikke på dette skriftsted kan man opbygge nogen lære om, at enhver kristen skal tale i tunger for virkelig at være udrustet med Ånden. Denne beretning lærer os derimod, at det *kan* ske, at Gud giver mennesker tungemålgaven, samtidig med at han skænker dem Ånden. Noget helt andet er derimod at hævde, at han *altid* gør det, og at den, der ikke har oplevet at tale i tunger, ikke er døbt i Ånden. En sådan lære har slet ingen hjemmel i Ordet og strider også imod erfaringen.

Denne lære strider helt imod troens væsen. Den, som virkelig tror Herren, er ikke *afhængig* af ydre tegn. Det eneste »tegn«, han begærer, er *hertets forvisning* om at eje det, han begærer. Derimod gør han sig ikke afhængig af ydre tegn såsom tungetalen. Paulus understreger stærkt, at tungetalen ikke er noget tegn, troende skal beskæftige sig med. Han siger det så stærkt: »Altså er tungetalen *ikke* et tegn for de troende, men for de vantro« (1. Kor. 14,22).

Ville Gud endelig have gjort Åndens dåb afhængig af et ydre tegn, kan vi være sikre på, at han ikke havde valgt tungetalen, thi intet tegn er lettere at efterabe og forfalske end dette – og intet tegn bliver i den grad efterabet og forfalsket, bevidst og ubevidst, som dette. Der findes en ægte tungetale (se kap. 6). Men netop fordi den ægte tungetale er så dyrebar, bliver den sjælelige og uægte så smertelig.

Læren om, at den, der hævder at være døbt med Helligånden, må kunne bevise sin påstand derved, at han har talt i tunger, søger undertiden også støtte i det sidste afsnit i Markus-evangeliet, hvor Jesus siger: »Disse tegn skal følge dem, der tror: i mit navn skal de uddrive onde ånder; de skal tale med nye tunger; de skal tage på slanger ...« (Mark. 16,15-18).

Men heller ikke i disse ord finder denne lære nogen støtte. Jesus taler her om, at visse tegn skal følge de troende, men netop ved at bruge ordet »tegn« understreger Herren, at der ikke er tale om noget, der regelmæssigt gentager sig for enhver kristen. »Tegn« er noget, der ikke kan forudsiges eller forudberegnes, i modsætning til regelmæssigt tilbagevendende begivenheder.

En forkert fremgangsmåde

Læren om, at man må tale i tunger for at opleve Åndens dåb, lægger selvsagt et stærkt pres over alle dem, der går ind under denne lære, og som ikke selv har talt i tunger. Dels er de jo ikke »åndsdøbte« og står derfor tilbage for »de åndsdøbte« – dels har de efter denne lære ingen »kraft fra det høje«, Følgen bliver, at de giver sig til at søge en oplevelse med tungetale af al deres magt.

Det råd, de ofte modtager fra denne læres fortalere, går ud på, at de skal »prise sig igennem«. Ofte bliver de henvist til en, der anses for særlig udrustet til at bede dem igennem til det, man kalder for Åndens dåb, og sammen med denne begynder de da at »prise sig igennem«. Det foregår på den måde, at de får besked om at sige »tak og lov« hele tiden – ofte i timevis – kun »tak og lov – tak og lov – tak og lov« – dette kaldes for at »prise sig igennem«.

Medens den søgende udbryder »tak og lov« i det uendelige, modtager han ofte håndspålæggelser af den eller dem, der hjælper ham – håndspålæggelser af en ofte meget kødelig og sjælelig art, der får ham til at ryste.

På denne måde arbejdes den søgendes sjælskræfter op imod det ekstatiske. Han bliver selv mere og mere højrodet, hvilket kun opmuntres af dem, der hjælper ham – latter bryder ind nu og da – han mister kontrollen over sig selv, hvilket han også direkte eller indirekte opmuntres til, idet dette anses for en forudsætning for, at Ånden kan overtage herredømmet – det kaldes at »slippe sig til«.

Tiden kommer før eller senere, da de uafbrudte »tak og lov – tak og lov« slår over i ubestemmelige lyde – og så er »tungetalen« ved at bryde igennem. Målet er nået – den søgende erklæres for døbt i Ånden.

Han føler en indre frigjorthed, en oplussen i følelserne, en opløftelse og glæde – og dette tages som et bevis på, at Ånden har gjort sit værk.

Ak, hvor mange har ikke gennemgået denne proces i den tro, at dette er Åndens fremgangsmåde og værk! Det er det stik modsatte. Det er sjælelige efterligninger af Åndens gerning. Det fører – med alle forbehold for, hvad Herren i sin barmhjertighed kan gøre midt i det hele – kun til sjælelige resultater af følelsesmæssig art – ikke til noget, der har virkelig åndelig værdi. Undertiden fører det til noget endnu værre – nervesammenbrud, hysteri, besættelse og sejre for fjenden.

Oplevelser af denne art har som sagt intet med livet i Gud at gøre. Dem kan man skaffe enhver, der vil hengive sig til denne fremgangsmåde. Derfor ser man da også, at helt ufrelste mennesker, mennesker med synd i deres liv, er blevet »døbt i Ånden« på denne måde. Det er en fremgangsmåde, som man intet sted finder hjemmel for i Bibelen – det er vor hellige Gud uværdigt – det er til stor skade for hans sag og for dem, der ikke kan gøre sig fri af denne lære, denne fremgangsmåde og den oplevelse, de som følge heraf har fået.

Den sorgeligste følge af denne fremgangsmåde og deraf følgende oplevelse er, at den ofte medfører en vis opblæthed, et vist hovmod, en ikke altid dulgt seen ned på andre kristne, der ikke har haft denne oplevelse. Sandheden tro må vi sige,

at de, der har haft denne oplevelse, meget ofte er yderst kødelige kristne, der så sandelig ikke har grund til at se ned på andre – men alligevel gør de det i en følelse af at være iført kraft fra det høje og eje tungemålgaven.

Dette fører til, at de selv meget hurtigt stagnerer åndelig talt. Man møder meget få blandt dem, der er vokset frem til åndelig modenhed. De standser ved oplevelsen, som var den et højdepunkt. Derfor når de sjældent ud over det åndelige barnestade.

Hånd i hånd med denne følelse af at eje noget særligt går desværre ofte en meget tydelig kødelighed – pirrelighed, stridbarhed, kiv, o.s.v. Ikke så underligt, thi oplevelsen har jo netop bragt de sjælelige kræfter i oprør og givet næring til det kødelige menneske. Derfor bliver der også så megen splittelse mellem de kristne, der hylder denne lære. Og dette, skønt Åndens dåb jo netop fører til, at vi er eet legeme (1. Kor. 12,13). Også dette viser, at denne specielle form for »åndsdøb« slet ikke er nogen Åndsdøb.

Må Herren forbarme sig over os! Dette afsnit skulle nødtigt have til følge, at nogen på en ukærlig og kødelig måde tager afstand fra vore søskende, der er præget af denne lære. De er dyrebare lemmer på Kristi legeme, uundværlige for os som vi for dem. Det skulle også nødigt have til resultat, at nogen slår sig til ro med, at alt for hans vedkommende er i orden. Enhver, der tænker sådan, bedrager sig selv. Der er sandelig grund til at jage efter at kende Herren bedre, efter at fylde med en større fylde af hans Ånd, efter at blive bedre udrustet til tjeneste for ham. Der er sandelig grund til at lade sig opflamme med en hellig iver efter at få så meget som muligt af Åndens liv og kraft. Lad os følge i Paulus' fodspor, han, der jog fremad mod målet, skønt han var nået langt længere end både du og jeg – han, der altid var grebet af, at Herren havde endnu mere at vise ham og skænke ham – han, som derfor hengav sig til Herren af hele sit hjerte og aldrig slog sig til ro med, hvad han havde oplevet og nået.

Videre fremad! Yderligere fremskridt! Mere af Herren! Lad det være vort motto! Og lad os så søge ham på hans måde – da skal han møde os på sin måde! Da skal han bevare os både fra at gå i stå og fra de falske efterligninger af Åndens kraft og Åndens gaver.

Hvad er kraft fra det høje?

Vi kan ikke slutte dette afsnit om Åndens dåb uden at stille dette spørgsmål: Hvad mente Herren, da han sagde til disciplene: »Men når Helligånden kommer over jer, skal I få kraft; og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria, ja, indtil jordens ende« (Ap. G. 1,8)?

Det er et vigtigt spørgsmål. Det er ofte blevet besvaret forkert, og det forkerte svar har ledet søgende kristne på galt spor. Mange har den opfattelse, at kraften fra det heje giver den troende en indre følelse af kraft, en »strøm« af kraft, så han kan spille med sine åndelige muskler!

Herren mente noget helt andet, da han lovede disciplene kraft. Det fremgår af sammenhængen og af Det nye Testamente i øvrigt. Sammenhængen viser, at de skulle få kraft *til at være hans vidner*; de skulle både med ord og liv forkynde Kristus. Det græske ord for vidne er »martyr«. De skulle få kraft til at være hans martyrer! De skulle med andre ord få kraft til at fornægte sig selv og lægge livet ned – også bogstaveligt, om han kaldte dem dertil. De skulle få kraft til at finde sig i fornærmelser, hån og spot, de skulle få kraft til at blive overset og skubbet til side, de skulle få kraft til at lade sig behandle som verdens fejeskarn og udskud, de skulle få kraft til

at tage de nederste pladser og ydmyge sig under de andre. Det er den kraft, Helligånden skænker os – og den er det stærkeste vidnesbyrd, verden kan blive stillet overfor. Ak, hvor har verden mødt lidet af denne kraft iblandt Herrens hellige!

Den kraft besad Paulus og alle de andre apostle. Den kraft udfoldede sig i hele sin væld gennem dem, fordi de var villige til som deres Mester at gå forsagelsens og selvfornægtelsens smalle vej. Den kraft viser sig helt i vor magtesløshed (2. Kor. 12,9-10).

Ak, hvor er den kraft helt anderledes hellig og overbevisende end alt det, der i mange kristne kredse går under navnet »kraft«, og som nærmest er evnen til at være højroret og bruge store ord! Den sande kraft er en *livets* kraft i det daglige – det er den kraft, Guds rige består i – derimod ikke i ord, hverken højroretede eller opblæste eller larmende ord (1. Kor. 4,9-20).

Kapitel 6

ÅNDENS GAVER

Når Helligånden kommer ind i et menneskes liv gennem den nye fødsel, har han altid *gaver* med sig. Som en konge altid bringer noget med sig, således bringer denne kongelige Ånd også kongelige gaver med sig. Han skænker os ikke blot nyt liv, men med dette nye liv også åndelige gaver – nådegaver som de også kaldes.

Enhver kristen har sin nådegave. Det fremgår af flere skriftsteder. Peter skriver således: »Som gode husholdere over Guds mangfoldige nåde skal I tjene hverandre, *hver med den nådegave, han har fået*« (1. Peter 4,10). Paulus siger det samme i 1. Kor. 7,7, hvor han udbryder: »Men *hver* har sin særlige nådegave fra Gud, den ene så, den anden så.« Og endelig fremgår det også af 1. Kor. 12,11, at enhver kristen har sin åndelige nådegave: »Men alt dette virker den ene og samme Ånd, som efter sin vilje tildeler *enhver* sin særlige gave.«

Det står således fast, at enhver kristen har sin særlige nådegave. Den gives ham i og med den nye fødsel eller Åndens dåb, da Helligånden tager bolig i ham og gør ham til et lem på Kristi legeme. Som et barn ved den naturlige fødsel får sine evner, anlæg og gaver, således får enhver ved den nye fødsel sin åndelige gave.

Men hermed være ikke sagt, at enhver er klar over, hvilken nådegave Ånden har skænket ham, eller at enhver bruger sin nådegave, som han bør. Nogle er slet ikke klare over, at Ånden overhovedet har skænket dem nogen gave – andre ved det nok, men bruger den ikke ret – sådanne graver deres pund ned og vil ikke kunne svare tilfredsstillende, når de engang skal aflægge regnskab for dem.

Vi har alle fået vor nådegave eller vore nådegaver i den nye fødsel, men vi kan få flere endnu. Paulus opfordrer korinterne til at søge at få flere nådegaver, idet han siger: »Stræb efter de nådegaver, der er de største« (1. Kor. 12,31). Det er som i det naturlige liv. Den, der er udrustet med gaver fra fødslen, kan dog tilegne sig gaver, han ikke var født med. Således også i det åndelige liv. Der kan vi stræbe efter at få flere gaver end dem, vi allerede er udrustede med fra vor nye fødsel. Enhver, der vil frem i det jordiske liv, stræber efter at tilegne sig flere gaver og dermed beherske flere områder. På tilsvarende måde i det åndelige liv: Enhver, der vil frem mod højere mål, stræber efter også at tilegne sig de nådegaver, der er de største, for i ydmyghed at kunne tjene dermed.

Hermed har Paulus også sagt os, at alle nådegaver ikke er

lige store. Nogle er mere værd end andre. Det er de mest værdifulde, vi bør stræbe efter. Dette leder os til at betragte, hvilke nådegaver Skriften nævner.

Hvilke nådegaver findes der?

Skriften omtaler adskillige nådegaver. I Rom. 12,6-8 nævner Paulus følgende nådegaver:

Profetisk gave
Gaven til at være menighedstjener
Gaven til at være lærer
Gaven til at formane
Gaven til at uddele almisser
Gaven til at være forstander
Gaven til at øve barmhjertighed

I 1. Kor. 7,7 omtaler han en anden nådegave, nemlig *Gaven til at leve ugift*

I 1. Kor. 12,8-10 nævner han en hel række nådegaver, nemlig

Visdoms gave
Kundskabs gave
Troens gave
Gaver til at helbrede
Gaver, til at udføre undergerninger
Profetisk gave
Bedømmelsens gave
Gaven til forskellig slags tungetale
Gaven til at udlægge tungetale

Der er således mange forskellige nådegaver – flere end de her nævnte, idet listen ikke må anses for udtømmende. Vi kan i denne forbindelse nævne en af de allerskønneste nådegaver, nemlig den, Paulus omtaler i 1. Kor. 12,28

Gaven til at hjælpe

Alle disse og flere andre gaver, som ikke udtrykkeligt er nævnt i Det nye Testamente, er nødvendige, om vi som Kristi legeme skal kunne fungere, som Herren vil, til hans ære. Lad os betragte nogle af disse gaver nærmere.

(1) Visdoms gave

Paulus taler i 1. Kor. 2,6-8 om en visdom, der ikke er af denne verden eller stammer fra denne verdens herskere, en visdom, som han kalder Guds visdom, den hemmelige, skjulte, som Gud før verdensløbets begyndelse har forudbestemt for at føre os til herlighed. Det er en visdom, som ingen af denne verdens herskere har kendt, thi havde de kendt den, ville de ikke have korsfæstet herlighedens Herre. Denne visdom kan ikke meddeles kødelige kristne, thi de har ikke forudsætninger for at tage imod den. Den er for de åndeligt modne, og de kan ikke undvære den, om de skal få den åndelige næring, de behøver, for at de stadig skal kunne gå frem i livet med Herren. Det er derfor nødvendigt, at nogle er udrustede med visdommens gave, så de har indblik i Guds hemmelige visdom, og dels er i stand til at tie med, hvad de ved, over for dem, der ikke er modne nok til at høre derom, dels forstår at tale visdommens ord til de åndeligt modne, der behøver det.

Denne visdom samler sig om og har sit udspring i Kristi kors. Den oplader helt nye sider af korset og peger på korsets vej på en måde, som kun den åndelige kan tage imod. Den åbenbarer, at tab er vinding, at afmagt er styrke, og åbner dermed helt nye perspektiver for den åndelige. Den fører til en

helt anden form for tjeneste end den gængse. Den kan slet ikke forenes med den almindelige menneskevisdom, idet den for denne ser ud som dårskab.

Visdommens gave er meget sjælden, et sikkert tegn på, at den største del af menigheden i vort land endnu befinder sig på barnestadet. Her og der finder man åndelige kristne, udstyrede med denne gave. De hører som regel til de stille i landet og er ofte upågtede og oversete af gennemsnitskristenheden, der ikke kan følge disse stille, åndelige og viise i deres tanker eller på deres veje.

Måtte menigheden få øjnene op for sit behov for denne nådegave og lære at takke Gud for dem, der ejer den – og måtte Ånden kunne udruste flere lemmer på Kristi legeme med denne gave til betjening af de mange, der sukker og længes efter dybere indsigt.

(2) Kundskabens gave

Kundskabens gave ligner på flere måder visdommens gave, men er dog en gave for sig selv. Denne gave giver overblik og sammenhæng i Bibeldordet, så den, der ejer den, kan skelne mellem hovedlinierne og enkelthederne i Ordet og derved bliver i stand til at uddrage »den rette lære«. Det er en gave, som enhver lærer i Ordet må være udrustet med, og den er således tvilling til gaven til at være lærer, som Paulus omtaler i Rom. 12,7. Medens *kundskabens gave* sætter læreren i stand til at samle stoffet, inddele det og uddrage den rette lære, sætter *gaven til at være lærer* ham i stand til at undervise andre og således give det bearbejdede stof fra sig i en forståelig form.

Denne gave er også af allerstørste betydning. Hvor den ikke findes, gror vildfarelser og vranglærdomme hurtigt op. Det er bl. a. mangelen på denne gave, der har ført til, at læren om Åndens dåb er blevet så forkvaklet mange steder.

(3) Troens gave

Her tænkes ikke på den frelsende tro, som enhver kristen er i besiddelse af, men på en særlig troens udrustning i bestemte situationer. Selvom to kristne lever Herren lige nær, kan der dog opstå situationer, hvor den ene af dem har tro til at tage et bestemt skridt, som den anden ikke har tro til. I sådanne tilfælde kan den ene ikke bebrejde den anden, at han mangler tro, men må bede om nåde til at anvende sin gave således, at den bliver til fælles gavn.

Ser man f. eks. på kristnes syn på spørgsmålet om at skaffe økonomiske midler til Guds gerning, finder man højst forskellige opfattelser. *Hudson Taylor* skulle aldrig henvende sig til mennesker og bede dem om hjælp. Andre har det ikke som han. De taler med mennesker om deres behov, optager kollekter ved møderne og går således en anden vej. Han havde, hvad dette spørgsmål angår, en særlig troens gave, men han kan ikke derfor ophøje sig over dem, der ikke har den, eller bebrejde dem deres manglende tro.

Denne gave må ikke sammenblandes med den form for fanatisme, der ofte kaldes for tro. Den har slet intet med opstemthed, selvsikkerhed eller sjælelig begejstring at gøre. Man ser så ofte kristne tage »store beslutninger«, som de vil føre ud i livet »i tro«. De vil herliggøre Gud ved at gøre noget stort og opsigtsvækkende – de vil ikke høre på andre kristnes råd – de vil »vise, at Gud er til« – o.s.v. Alt for ofte udspringer sådanne projekter og foretagender og beslutninger slet ikke af tro, men af sjælelig fanatisme og uro – og de bryder altid sammen før eller senere. Troens gave går hånd i hånd med besindighed og nøgternhed, så sandt Helligånden, der

skænker denne gave, selv er besindighedens Ånd (2. Tim. 1,7). Denne gave leder aldrig til noget, der strider mod Ordet, og den har tid til at bie og vente – den, som tror, haster jo ikke!

(4) Gaver til at helbrede

Her taler Paulus om gaver – ikke om gaven. Der er således flere gaver til at helbrede, hvilket både Ordet og erfaringen understreger.

Nogle har gaven til gennem håndspåbyggelse eller ved et ord at bringe syge lægedom. Andre som f. eks. den kendte broder *Hsi* i Kina har gaven til at give de syge en pleje eller behandling, som bringer dem lægedom.

Måtte kristne læger og sygeplejersker og mange andre i Guds menighed udrustes med disse skønne gaver og få nåde til at anvende dem, således at Herrens navn forherliges.

Bibelen taler om gaver til at helbrede, men den taler ikke om helbredelsesprædikanter eller helbredelsesevangelister. Og Bibelen taler aldrig om helbredelse på en sådan måde, at redskabet kommer i forgrunden. Ej heller ser vi noget sted i Bibelen, at den, der blev brugt til helbredelse, selv skabte sensation om sit navn eller sit arbejde. I vore dage er der meget farlige strømninger i gang på dette område. Visse evangelister har på en uåndelig, ofte usmagelig måde bragt helbredelsen af syge frem i et lys, som slet ikke tilkommer denne side af evangeliet, og har herigennem voldt stor skade og ført mange ud i svære skuffelser.

(5) Gaver til at udføre undergerninger

Også disse gaver stiller store krav til ydmyghed og åndelig modenhed hos den, der besidder den. Undergerninger har deres plads i Åndens liv, men altid en underordnet plads. Giver man dem en fremskudt plads, vækker det let den kedelige nyfgenhed, appellerer til kødet og skaber en atmosfære, der bedrøver Ånden. Jesus selv skabte ikke blæst om sine underere. »Hun sover,« sagde han om Jairi døde datter, som han opvakte (Matt. 9,18-26). Måtte enhver, der ejer disse gaver, få nåde til at anvende dem i samme stille og uopsigtsvækkende Ånd!

(6) Profetisk gave

Gaven til at profetere er livsvigtig for Herrens menighed. Uden den stagnerer det åndelige liv og sygner hen. Derfor opfordrer Paulus også korinterne til i særlig grad at stræbe efter denne gave (1. Kor. 14,1).

Den, der ejer denne gave, formår i kraft af den at tale mennesker til opbyggelse, formaning og trøst (1. Kor. 14,3). Han formår med andre ord at tale på Guds vegne. Intet er mere nødvendigt for menigheden, end at den har nogle, der kan tale til den på Guds vegne. Som Aron talte på Moses' vegne (2. Mos. 4,14-16), således taler den, der har profetisk gave, på Guds vegne til folket. Når han taler, mærker man guddommelig myndighed bag. Man fornemmer et »så siger Herren« bag hans ord, selvom han næppe selv anvender denne vending – i hvert fald kun i undtagelsestilfælde.

En profet er en mand, der taler Guds ord til sin samtid. Gud har et budskab til hvert slægtled. Det budskab betror han sine profeter, og de giver det videre til folket på hans vegne.

Det er en almindelig, men ubibelsk opfattelse, at en profet nødvendigvis må være i stand til at se ind i fremtiden og forudsige begivenheder. En af de største af alle profeterne i den gamle pagt, *Elias*, talte ikke om fremtiden. Han talte derimod

Guds ord til sin samtid – og det er det, der er det afgørende for profetisk tjeneste. Det er sandt, at Guds ord til samtiden *kan* angå fremtiden; men når det er tilfældet, er det altid *konkrete* begivenheder, Herren forudsiger gennem sin tjener, (se f. eks. Ap. G. 21,11), ikke brede almindeligheder.

Som Guds folk må vi forene os i bøn om, at den profetiske gave aldrig må fattes iblandt os; vi må bede Gud om at oprejse flere og flere, hvem han kan betro denne gave.

Gaven er hellig og livsvigtig, men dens brug er dog underkastet andres bedømmelse (1. Kor. 14,29). Det betyder, at den, der taler profetisk, ikke må kræve, at tilhørerne sætter deres skøn og bedømmelsesevne ud af funktion og »blindt« tager imod alt, hvad han siger. Tværtimod må han være villig til at lade sit profetiske ord blive bedømt af andre – han kan nemlig tage fejl eller fordreje det budskab, Gud ville have givet gennem ham. Derfor må ingen kristen nogen sinde sætte sit eget skøn ud af funktion og lade sig lede alene af andres profetier. Den, der gør det, handler uforsvarligt og udsætter sig for stor fare. Åndens førelse og ledelse gives, således som det er beskrevet i kap. 4 her i bogen, men aldrig sådan, at profeter får førelse på mine vegne, medens mit eget skøn og min egen dømmekraft sættes ud af spillet. Noget andet er derimod, at en profeti kan bekræfte det resultat, jeg selv er kommet til, da jeg søgte Åndens ledelse, og således supplere og komplettere mit eget skøn.

(7) Bedømmelsens gave

Gaven til at bedømme ånder er den syvende af de nådegaver, Paulus nævner i denne sammenhæng. Det er en gave, som er overset i mange kredse, men som mere end nogensinde er påkrævet i vor tid, hvor så mange bedrageriske ånder er i virksomhed for at forføre og vildlede Guds folk.

Bibelen lægger stor vægt på, at ånderne bedømmes. Johannes skriver udtrykkeligt: »I elskede, tro ikke enhver ånd, men prøv ånderne, om de er fra Gud, thi mange falske profeter er draget ud i verden. Derpå kan I kende Guds Ånd: enhver ånd, der bekender, at Jesus er Kristus kommen i kødet, er af Gud. Og enhver ånd, der ikke bekender Jesus, er ikke af Gud« (1. Joh. 4,1-3).

Forholdet er det, at der findes en djævelsk og forførende forfalskning af det meste af det, der er sandt og ægte. Der findes sand overbevisning om synd, og der findes en af djævelen påtvungen overbevisning om synd – der findes sand og ægte syndsbevidsthed, og der findes en af anklageren fremtvungen syndsbevidsthed – der findes sand og ægte glæde i Ånden, og der findes en sjælelig glæde, som gør hjertet ufølsomt over for Ånden – der findes sand profeti, og der findes falsk profeti – der findes ægte tungetale, og der findes uægte, sjælelig tungetale – o.s.v.

Hvis ikke bedømmelsens nådegave findes iblandt Guds folk, vil forførelserne ikke kunne afsløres eller standses. Derfor er det så påkrævet, at vi på en ganske særlig måde stræber efter, at denne gave bliver skænket Herrens menighed.

Den, der ejer denne gave, har en indre sans, der siger ham, hvad der er ægte, og hvad der er uægte. Han kan fornemme ånden bag ordene, han kan spore kildespringet bag kildevældet. Han lader sig ikke rive med af sjælelig og opstemt begejstring, han lader sig ikke løbe over ende af det første, det bedste lærdomsvejr, han giver følelserne deres rette plads, men lader sig ikke beherske af dem, han er på en særlig måde sund og skarptseende i sit skøn og sin bedømmelse.

Denne gave må bruges med stor varsomhed og ydmyghed, og man må være på vagt imod fristelsen til at kalde sin egen

dømmesyge eller lyst til kritik af andre for bedømmelsens nådegave. Mener man at se noget usundt eller forkert hos andre troende, bør man straks gå i forbøn for dem og samtidig bede Gud om at vise, om man selv skulle tage fejl i sin bedømmelse,

Der er sket meget stor skade iblandt Guds folk, fordi denne gave er overset eller ladet ude af betragtning så mange steder. Hvor ofte får et møde ikke lov til at løbe ud i det rent følelsesmæssige eller usømmelige og uordentlige, uden at nogen bedømmer det, standser det sjælelige, afslører det falske og skiller hveden fra avnerne. Følgen er, at der trives en mængde usundt iblandt Guds børn til skam for Herrens sag og hellige navn.

(8) Tungetalens gave

Paulus taler om forskellig slags tungetale. Der findes tungetale på sprog, som intet menneske forstår, og der findes tungetale på fremmede, jordiske sprog.

Den ægte tungetale er skøn, himmelsk, harmonisk, ren. Den leder opmærksomheden hos de kristne, der er til stede, hen på Herren. Den bryder aldrig den Ånd, Gud giver i mødet. Den skurrer ikke.

Den uægte, sjælelige tungetale er »elektrisk«, citrende, støjende, højroset, ofte skrigende og hysterisk. Den bortleder opmærksomheden fra Herren og bryder Ånden.

Den sande og ægte tungetale er under kontrol. Den uægte og falske tungetale vil ikke kontrolleres. Den første er en tjener, den anden en spektakelmager. Den første er ydmyg, den sidste dominerende og anmassende.

Gaven til at tale i tunger må ikke benyttes, hvor flere er til stede, med mindre tungetalen bliver udtydet. Er der ingen, der kan udtyde tungetalen, må gaven ikke benyttes, idet den jo ikke gavner de andre, tværtimod distraherer og bringer forstyrrelse (1. Kor. 14,28).

Der er flere, der hævder, at denne gave ikke er i brug i dag i sin ægte form. De henviser til alt det hysteriske og opstemte, der kaldes for tungetale, og mener, at den sande tungetale var forbeholdt den første tid i menighedens historie. Det er sandt, at der er en mængde falsk og uægte tungetale, men denne sørgelige kendsgerning bør ikke forlede os til også at forkaste den ægte tungetale. Den ønsker Gud også at skænke sin menighed i dag. Hvor den findes, virker den opbyggende og beriggende.

(9) Gaven til at udlægge tungetale

Som før nævnt har tungetalen ingen værdi for andre, med mindre den bliver udlagt. Den, der taler i tunger uden selv at forstå, hvad han siger, opbygger sig selv (1. Kor. 14,4). Skal han opbygge andre, må tungetalen udtydes. Derfor skal den, der taler i tunger, bede om, at han også må kunne udlægge det (1. Kor. 14,13).

Disse to gaver – gaven til at tale i tunger og gaven til at udlægge det – spillede en alt for stor rolle i menigheden i Korint. De troende dér var kødelige og uåndelige og lagde derfor vægten på disse de mindste gaver frem for de større og mere betydningsfulde gaver. Derfor måtte Paulus skrive til dem og sætte tingene på deres rette plads.

I 1. Kor. 14,26 skriver Paulus: »Når I kommer sammen, så har enhver af jer en salme, eller en belæring, eller en åbenbaring, eller en tungetale, eller en udlægning.« Af dette vers har nogle sluttet, at der bør være tungetale og udlægning i ethvert møde, hvis det skal være bibelsk. En sådan udlægning er helt

forkert. Dette vers indeholder et eksempel på, hvordan et møde *kan* forløbe, ikke en forskrift på, hvordan det *skal* være. Dette kan man se deraf, at Paulus ikke omtaler oplæsning af Skriften og bøn, noget, han aldrig ville udelade, hvis han ville give en forskrift på et mødes forløb (se 1. Tim. 2,1 og 4,13).

I deres kødelighed havde korinterne sat hensynet til orden og sømmelighed under møderne til side og ladet enhver, som ville, tale i tunger – undertiden endog flere på samme gang i munden på hinanden. Dette anså de for et tegn på åndelighed og kraft, men Paulus lærte dem noget andet. Hvis nogen taler i tunger, må det være to, højst tre, hver gang, og den ene efter den anden – ikke i munden på hinanden! – og een skal udlægge det, ellers må ingen overhovedet tale i tunger. Gud er jo ikke forvirringens Gud, men fredens og ordenens Gud (se 1. Kor. 14,27-33).

(10) Gaven til at hjælpe

Denne gave er en af de skønneste og mest værdifulde af dem alle. Paulus lagde stor vægt på den. Han besad den selv. Den satte ham i stand til at bringe den bortløbne slave Onesimus en åndelig og praktisk hjælp af en sådan art, at man betages hver gang, man læser derom (se brevet til Filemon). Hvilken omsorg, hvilken takt, hvilken finfølelse og nænsomhed, hvilken hensyntagen til alle berettigede interesser, hvilken tje-nerånd og beredvillighed til at yde og støtte!

Det er en af de gaver, som mange besidder uden at være klare over, at det er en åndelig nådegave. Den findes ofte hos de stille i landet. Den skænker dem et vågent øje for behov, som andre let overser. Den giver dem villighed til at gøre det, som andre helst lader ligge. Den giver dem glæde i at gøre små, ubemærkede kærlighedsgerninger. Den skænker dem også ofte en praktisk evne, der gør, at de kan få tingene fra hånden.

Sammenfatning

Vi har betragtet nogle af de åndelige nådegaver og set, at de har den største betydning for det åndelige livs trivsel i menigheden. Disse betragtninger har sikkert rejst dette spørgsmål hos flere: Hvorledes få del i disse gaver?

Det *første*, enhver bør gøre, er at søge klarhed over, hvilken eller hvilke gaver han allerede har. Enhver kristen har, som før påvist, sin nådegave. Den er skænket ham i den nye fødsel, undertiden sådan, at Ånden har taget naturlige evner, helliget dem og således »omskabt« dem til nådegaver, til andre tider sådan, at han har skænket helt nye gaver, som den troende slet ingen forudsætning havde for i sin egen naturlige udrustning. Det er i de helliges samfund, vi nemmest og sikrest kommer til klarhed over, hvilke nådegaver vi har. Der kan vi hos åndelige kristne få hjælp til at bedømme os selv og vor åndelige udrustning; der kan vore evner og gaver bedømmes og komme på deres rette plads; der kan de bruges, udvikles og bringes til fuld modenhed. Der kan vi lære både vor åndelige udrustning og vor begrænsning at kende, noget som er af største betydning, om vor tjeneste i Kristus skal blive virksomhedsfuld.

Dette fører os til det *andet*, som enhver, der søger personlig klarhed på dette område, må være opmærksom på, nemlig at nådegaverne altid gives til *fælles gavn*. Paulus lægger stor vægt på at understrege dette. I 1. Kor. 12 viser han i forbindelse med omtalen af nådegaverne, at vi som kristne er lemmer på Kristi legeme og dermed også hinandens lemmer hver for sig. Det betyder, at den eller de gaver, det enkelte lem er

udrustet med, ikke er givet ham for hans egen skyld, men for hele legemets skyld. Derfor skriver Paulus også gentagne gange i kap. 14, at målet med at søge de åndelige gaver er *menighedens opbyggelse* (se vers 3-5, 12, 17 og 26). Heraf følger, at den, der søger åndelige gaver, må se nøje til, at hans motiv virkelig er at ære Herren og tjene de andre. Og når han har modtaget gaver fra Ånden, må han se nøje til, at han ikke derfor ophøjer sig over andre lemmer på legemet.

Enhver, der på denne måde søger de åndelige gaver, vil få lys og klarhed over, hvilke gaver Ånden allerede har udrustet ham med og hvilke, han bør søge for at blive endnu mere brugbar i Herrens tjeneste.

Det er en stor tilfredsstillelse at blive klar over, hvilke gaver Herren har udrustet os med. Det giver en indre hvile og fasthed i tjenesten. Samtidig er det et stort ansvar at modtage åndelige gaver, et ansvar, som driver os tæt til Herren og gør os helt afhængige af ham. Vi kan så let misbruge gaverne. Vi kan så let blive selvsikre. Vi kan så let blive dårlige husholdere. Vi må holde os meget nær til Herren, om vi skal kunne bruge Åndens udrustning på en måde, han kendes ved.

Kapitel 7

ÅNDENS HUS

De foregående betragtninger har flere gange ført os ind på den vigtige sandhed, at Ånden aldrig kan udtrykke sig fuldt ud gennem enkeltpersoner – han må have et fællesskab af enkeltpersoner for selv at kunne åbenbare sig i sin fulde herlighed.

Vi har set, at vel kan den enkelte kristne være fyldt af Helligånden, men ingen kan eje Helligåndens fylde. Helligånden er alt for »stor« til, at en enkelt kristen kan rumme hans fylde.

Vi har også set, at Åndens gaver ikke gives til en enkelt kristen. De gives til Kristi legeme. Kun der kan de komme til deres fulde og hele udfoldelse. Den enkelte kristne kan eje en eller flere gaver, men bringer han ikke sine gaver ind i de helliges fællesskab, misbruger han dem – og hertil kommer, at ingen kristen kan eje *alle* gaverne – de gives kun til legemet som sådant.

Helligånden er således begrænset, så længe han ikke har et sandt og fyldigt fællesskab af de hellige at åbenbare sig igennem. Enhver isoleret kristen, enhver kristen, der holder sig for sig selv, enhver kristen, der har en ukærlig indstilling til andre kristne, er en stor hindring for Helligånden. Sådanne kristne hindrer Ånden i at åbenbare sig, hindrer ham i at vise, hvad han formår.

Det epokeskabende ved pinsedags store begivenhed var, at den dag fik Helligånden sig et *folk*. De var alle samlede med hverandre, og de blev alle fyldt med Helligånd. Hvilken fryd for Helligånden! Vi beskæftiger os alt for meget med, hvad disciplene fik, og hvad de oplevede – selvoptagne og egoistiske som vi er af natur – men det er af langt større betydning at blive optaget af, hvad Helligånden fik.

Helligånden fik sig et *folk* – det folk er et *åndeligt hus* – et *åndeligt tempel*, opbygget af levende stene – det folk er *Kristi legeme*, hvor hver enkelt kristen indtager sin plads som lem på legemet.

Det var dette, der var det store og afgørende ved pinsen. Helligånden fik sig et folk, et hus, et tempel. Dermed fik han mulighed for at åbenbare sig i sin *fyldte*. Det var det, han havde set frem til gennem tiderne – nu var det sket!

Før pinsedag havde Helligånden aldrig haft sig et sådant

folk, et hus, et tempel, som han kunne fylde. Han havde i den gamle pagt kunnet komme til *enkeltpersoner* som profeterne, dommerne og andre af Guds redskaber – men et *folk* havde han aldrig haft. Det tempel, han havde haft i den gamle pagt, var kun af sten – det kunne aldrig blive mere end et forbillede på det åndelige hus af levende stene, som han så frem til at tage i besiddelse. Det folk, han havde haft, havde kun været et jordisk og kødeligt Israel – det kunne heller aldrig blive mere end et forbillede på det åndelige Israel, som han så frem til. Pinsedag fik Ånden i kraft af Jesu fuldbragte frelserværk det, han gennem tiderne havde set hen til – et åndeligt folk, et åndeligt hus, et åndeligt tempel, et legeme – nu var hans tid, hans tidsalder, inde! Gennem dette folk ville han åbenbare for verden, hvad han formår!

Dette er det egentligste og inderste i pinsen, således som Paulus også siger: »Med een Ånd blev vi alle døbt til at være *eet legeme*« (1. Kor. 12,13). Det er i denne sammenhæng, man kalder pinsedag for menighedens fødselsdag. Dette er rigtigt, thi den dag blev menigheden, som jo netop er Åndens hus, født – den dag fik Helligånden sig *eet folk*.

Fordi Helligånden havde sig et hus, et folk, et legeme, kunne han åbenbare sig så mægtigt i den første tid. De første kristne fik lov til at opleve et væld af lys over Ordet, en guddommelig kraft indadtil og udadtil, de fik lov til at se store resultater af deres fælles gerning i vor Herres Jesu Kristi navn – alt sammen fordi forudsætningerne, for at Helligånden kunne skænke hele sin fylde og åbenbare hele sin kraft, var til stede – Helligånden havde det redskab, han må have, om han skal åbenbare sig i sin fylde: et åndeligt hus, et legeme, et folk!

Dette forstod de første kristne, og derfor gjorde de alt, hvad de kunne, for at bevare Andens eenhed imellem de troende. De holdt sig kort sagt *sammen*. De modstod enhver tendens til opdeling i grupper. Stærkest kom denne tendens frem i Korint. Her var de troende ikke nået frem til åndelighed, således som vi har set; derfor havde tendenserne til opdeling og splittelse større muligheder her. De mente, at de kunne opleve mere, hvis de, der holdt med Paulus, dannede en gruppe for sig – og de, der holdt med Apollos, dannede en gruppe for sig – og de, der fik mest ud af, hvad Peter sagde, dannede en ny gruppe for sig – alt sammen grupper, der hver for sig var sig selv nok. Paulus gik meget kraftigt imod disse kedelige tendenser. Han vidste, at om de vandt overhånd, ville Ånden bedrøves og berøves sit vigtigste redskab, og vidnesbyrdet svækkes i forfærdende grad. »Ved I ikke, at I er Guds tempel,« skrev han til dem og understregede dermed, at det åndelige tempel i Korint bestod af dem alle. Og så fortsatte han: »Hvis nogen ødelægger Guds tempel (nemlig ved at splitte de kristne i grupper og opdele dem efter ledere og læresætninger), skal Gud ødelægge ham, thi Guds tempel er helligt, og I er jo hans tempel« (1. Kor. 3,1-22). Han forstod, at ingen større ulykke kunne ramme Guds sag, end om de troende begyndte at opdele sig i grupper. Da ville Åndens fylde forsvinde. Da ville Åndens gaver forsvinde. Da ville vidnesbyrdet blive afmægtigt. Da ville fjenden vinde store sejre.

Vi ved ikke, om det lykkedes Paulus at afværge faren i Korint fuldt ud. Men vi ved, hvordan det er gået ned igennem tiderne. Det er en eneste stor åndelig tragedie. De hellige har gjort stik imod de første kristnes formaning og forbillede. De har siddet Paulus' ord overhørig. De har opdelt sig i utallige grupper med det resultat, at Helligånden er berøvet sit vigtigste redskab, således at han ikke kan skænke det sin fylde, ikke uddele sine gaver, som han længes efter, ikke åbenbare Kristi herlighed for verden og slet ikke udrette det indadtil i menigheden og udadtil i verden, som han vil.

Hvad skal vi gøre?

Mange kristne ser godt, at tilstanden iblandt Guds børn ikke er, som den bør være. Men meget få ser, hvad der er årsagen hertil. Man må imidlertid se, hvad der er årsagen til en skade, om man skal kunne udbede den. Mange har gjort sig de største anstrengelser for at genoplive de apostoliske tider, men forsøgene har ikke ført til noget videre. Der arbejdes, der bedes, der råbes til Gud om en ny udgydelse af Ånden – men det er et helt andet sted, der først og fremmest skal sættes ind, om Helligånden atter skal få mulighed for at skænke sin fylde og sine gaver som i den første tid. Vi må gengive ham hans redskab – Kristi legeme må blive sundt og samlet igen!

Det er dette, Ånden selv arbejder på overalt på jord i vore dage. Uden det vil kristenheden være den samme ynkelige faktor som hidtil. Helligånden *vil* have sit redskab i orden i vore dage – og hans redskab er *menigheden*.

Vi kan derfor ikke slutte vore betragtninger om Helligåndens væsen og virke uden at samle os om det, der er det allervigtigste, om vi skal få den fulde oplevelse af den velsignede tredje person i den guddommelige Treenighed:

(1) Hvad er menigheden?

Menigheden er *alle* de hellige, hverken flere eller færre. De hellige er bundet sammen med Kristus og med hinanden, fordi samme liv og samme Ånd binder dem alle lige så inderligt sammen som lemmerne på samme legeme.

Vi kan også sige det sådan: Menigheden er Kristus – nemlig Kristus i alle sine hellige. Det er Kristi liv i os, der gør os til hellige, og det er hans liv, der binder os alle sammen med ham og med hinanden. Derfor er det rigtigt at sige, at menigheden er Kristus.

Man sonderer undertiden imellem den *universelle* og den *lokale* menighed, en sontring, der kan være ganske praktisk – blot man forstår at sondre rigtigt! Den universelle menighed omfatter alle de hellige alle vegne. Den lokale menighed omfatter den del af den universelle menighed, der findes i vedkommende by. Hverken den universelle eller den lokale menighed kan opdeles i mindre grupper; derimod kan det af praktiske grunde være nødvendigt at fordele arbejdet og f. eks. samles forskellige steder i den samme by. Der er kun een menighed – Bibelen kender ikke flere – der er een universel menighed, og der er een lokal menighed i hver by. Derfor taler Det nye Testamente altid kun om een menighed i hver by – menigheden i Jerusalem, menigheden i Rom, menigheden i Efesus, o.s.v. Den lokale menighed er kun afgrænset af området, ikke af noget andet.

Her er der imidlertid opstået store og skæbnesvangre vildfarelser, der har ført til ødelæggende resultater for menigheden selv. Man har opdelt menigheden i grupper – og disse grupper har man tilmed haft den dristighed at kalde for »menigheder« og »kirker« – man taler om »folkekirken«, »baptistkirken«, »pinsemenigheden«, o.s.v., o.s.v. – alt sammen større eller mindre grupper af kristne, der har skilt sig fra andre kristne, og derfor alle er sekter.

Denne vildfarelse har mange årsager. En af dem er, at man begyndte at »danne« menigheder. Det er imidlertid helt umuligt at »danne« menighed. Hvis menigheden var en forening eller organisation, kunne man danne den. Men nu er menigheden hverken en forening eller en organisation – den er, som vi har set, et liv – et guddommeligt, nyt liv i og mellem mennesker – og liv er ikke noget, mennesker kan danne eller skabe. Liv er noget, kun Skaberen kan skabe. Overalt, hvor det liv

er, er menigheden – der er slet intet at »danne« eller »skabe« – menigheden er der – og vor opgave i menigheden er begrænset til at leve menighedslivet i dets mangfoldighed med hverandre og bevare Åndens eenhed i fredens bånd.

Men mange kristne har som sagt fra den allerførste tid villet »danne« noget – »danne« eller »grundlægge« kirker og menigheder – og følgen er, at vi nu har et utal af indbyrdes stridende »menigheder« og »kirker« – medens menigheden selv, det åndelige hus, er lagt øde.

Derfor er tilstanden blandt Guds børn, som den er. Derfor oplever vi ikke Åndens fylde og Åndens gaver i deres oprindelige skønhed, renhed og kraft. Derfor har vi ingen virkelig vækkelse.

(2) Hvorledes oplever vi menigheden i dag?

Skal vi opleve, hvad menigheden er, må vi allerførst forstå, hvad den er. Vort hjertes øje må oplades.

For enhver, der ser, er der også en vej! Gud anviser ham den selv. Vejen er meget ofte den, at han finder sammen i bøn med andre, der også har set. De beder om, at flere må få øjne til at se med – og Gud hører deres bøn! Helligånden er nemlig i ganske særlig grad ophavet til denne bøn, og han får altid sin bøn hørt!

De, der er begyndt at forstå, hvad menigheden er, kan ikke længer begrænses til livet inden for de organisationer og rammer, som mennesker har skabt, og som kaldes for »kirker« eller »menigheder« – ikke, at de føler sig skilt fra deres brødre og søstre inden for disse rammer, men de føler sig bundet til *alle* de hellige og forenet med alle de hellige i kraft af et evigt, guddommeligt, himmelsk liv.

Dette evige, guddommelige liv følger de hellige sammen i et Åndens fællesskab, blot det får lov til at herske. Enhver, der har set, hvad menigheden er, vil altid søge fællesskab med alle de hellige. Han kan aldrig isolere sig og holde sig for sig selv. Mange kristne bor i byer eller landsbyer, hvor der kun er ganske enkelte kristne. Hvor vigtigt, at disse få kristne finder sammen – først og fremmest i bøn – og virkelig søger at dele Åndens liv med hinanden. Hvor vigtigt, at de er optaget af det *positive*, nemlig fællesskabet, og ikke fortaber sig i diskussioner om »kirkeretninger« o. s. v. En kendt kristen leder har engang sagt disse sande ord: »Når jeg kommer til en by, opsøger jeg altid først de hellige. Var der kun een eneste troende i en by, ville jeg gøre alt for at have fællesskab med ham.«

I det fællesskab er der altid plads for *alle* de hellige. Derfor er det aldrig tillukket eller afgrænset, men omspænder enhver, der er født på ny. Nadverbordet står åbent for alle Guds børn, Man føler sig bundet med livets bånd til enhver broder og søster – også dem, man måske aldrig ser.

I et sådant fællesskab kan Ånden komme til, således som han længes efter. Her har han det, han længes efter – i hvert fald et udtryk for det. Derfor kan han her indsætte åndeligt modne til at varetage sine – Åndens – interesser. Derfor kan han her uddele sine gaver, uden at de misbruges, og lade de hellige smage, hvad Åndens fællesskab er. Da ser de til deres undren, at der er en afgrund af forskel imellem de »menigheder« og »kirker«, som mennesker har »dannet«, og som er begrænset til bestemte grupper kristne, og den menighed, som ikke er dannet af mennesker, men som er Åndens liv i de hellige, og som derfor omspænder alle de hellige. Den menighed kan man ikke indmelde sig i – den er man født ind i – i den menighed tilfredsstilles både Ånden selv og alle de hellige.

Menigheden er Guds svar på alle tidens problemer. Den er hans redskab i al tidens nød. Det ved djævelen også, derfor

har han gjort, hvad han kunne, for at splitte den og lade mennesker danne deres egne forskellige »kirker«, hvad enten det så er statskirker eller frikirker.

Guds folks højdepunkt i den *gamle* pagt blev nået på kong Salomons tid, da templet blev bygget. Da var der en rigdom og overflod som aldrig nogen sinde før. Folket manglede intet. Gud udøste alt muligt godt over dem. Men snart gik det ned ad bakke. Templet blev forsømt, det forfaldt, det blev plyndret; til sidst blev det nedbrændt, folket blev bortført, og herligheden forsvandt. Israels folk var vel stadig Guds folk – men hvilket ynkeligt folk – hvilket ringe vidnesbyrd – hvilken skam over Guds navn, da de ikke længer med templet som centrum dyrkede deres Gud sammen.

Guds folks højdepunkt i den *nye* pagt blev nået på apostlenes tid. Da var templet i orden – det åndelige hus var, som det skulle være, derfor kunne Gud udøse alt godt over sit folk. De manglede ikke nogen nådegave, ingen velsignelse, intet lys, ingen kraft – de var tydelige beviser på, at deres Gud var over al måde rig. Men som det gik med den gamle pagts tempel, således gik det også hurtigt ned ad bakke med den nye pagts åndelige hus. Det blev forsømt, det forfaldt, det blev »plyndret«, og dets folk er spredt for alle vinde og kan ikke aflægge noget vidnesbyrd, som verden har respekt for.

Men hermed er det sidste ord ikke sagt. Den gamle pagt slutter ikke med templets ødelæggelse og folkets bortførelse.

Det slutter med, at en lille rest af Guds folk vender hjem fra fangenskab og genopfører templet. Deres arbejde syntes betydningsløst. Det tempel, de byggede, syntes intet i sammenligning med Salomons. Men Gud var med dem. Hans øje vågede over dem. Det, de gjorde, havde mere betydning end alt andet, der blev gjort på hele jorden. Og Herren sagde til dem: »Dette hus kommende herlighed bliver større end den tidligere« (Haggaj 2,9). Hvilket løfte for de få og små arbejdere at arbejde under!

På tilsvarende måde i vore dage, da den nye pagts tid lakker på hæld. Også nu har Gud opvakt en rest af sit åndelige folk, så de er begyndt at genopføre hans tempel, hans åndelige hus. De er få og små, deres arbejde er upåagtet, de har mange fjender og mange, der spotter dem – men Gud er med dem. Hans øje våger over dem. Det, de gør, har mere betydning end alt andet, der gøres på jord. Også til dem siger han: »Dette hus' herlighed skal ikke stå tilbage for det tidligere hus' herlighed!«

Han lader det lykkes. Han skænker i dag Ånden et folk – det folk får lov til at opleve Åndens væsen og Åndens fylde i hele Åndens rigdom og herlighed. Det folk får lov til at smage, hvor rig Gud er, og får lov til at aflægge det samlede vidnesbyrd om Herren, som verden, uden selv at vide det, længes efter, og som er det eneste, den har respekt for.

Husets tjeneste

Der er mange forskellige tjenester i Guds åndelige hus, hans menighed. Jeg skal ikke omtale dem her, kun pege på den vigtigste af alle tjenester – en tjeneste, som vi kan kalde *husets tjeneste*, fordi alle i huset har del i den, i modsætning til de øvrige tjenester i huset, som ikke alle har del i.

Jeg tænker hermed på *fællesbønnen* og den *fælles tilbedelse*. »Mit hus skal være et bedehus for alle folkeslagene,« sagde Herren (Esaj. 56,7). Guds folks herligste opgave er sammen at bede Guds frelsesplan med nationerne igennem. Det er der yderst få kristne, der har blik for; derfor kommer så få til bedemoderne.

Vi kender alle til *lønkammerbøn*; den er uundværlig, den

er velsignet, den er herlig. Vi kender – måske ikke alle, men forhåbentlig mange af os – til *bedegrupper*, hvor vi samles nogle få til fællesbøn; det er også vidunderligt, og Herrens eget løfte lyser over sådanne bedegrupper (Matt. 18,20). Men kun få kender til *menighedens fælles og endrægtige bøn*; kun få kender til at komme sammen med de hellige som Guds menighed og sammen bede i Åndens kraft. Der er ingen tjeneste, der er mere nødvendig i vore dage end denne. Når Kristi legeme stiller sig til rådighed for Ånden som et talerør for de bønner, han vil bede gennem os, da skælver helvede, da fryder man sig i Himmelen. Når det kan siges, at »da blev der af menigheden holdt inderlig bøn« (Ap. G. 12,5), da vakler Herodes' trone, da vakler djævelens trone, da udløses himmelsk kraft, da styrkes de hellige ud over jord, da fremmes Herrens komme.

Men endnu mere end fælles bøn er menighedens fælles *tilbedelse* den tjeneste, der fremmer Herrens planer og fryder hans hjerte mest. Når han har sig et tilbedende folk, der samles for sammen at bringe ham lov og pris og tilbedelse i Ånd og sandhed, da får han det, han søger – da bliver der nogen løn for hans smerte! Åh, hvor han længes efter at have et tilbedende folk – et folk, der er så fyldt af hans Ånd, at de for en stund glemmer sig selv, glemmer deres bønner og begæringer, deres nød og trang, glemmer alt andet for blot at samle sig om ham, beundre ham, ophøje ham, tilbede ham og give hans navn ære.

Således bliver Herrens hus et bedehus og en helligdom, hvor der bringes ham den tilbedelsens røgelse, der for ham er som en liflig duft.

Kapitel 8

AFSLUTNING

Helligåndens væsen og virke har været vort emne på disse få sider. Det er et herligt emne – herligt at betragte, endnu herligere at opleve og erfare.

Vi har flere gange fremhævet, at korset og Ånden følges ad og arbejder sammen. De er som to sider på samme blad. Korset baner vej for Ånden, og Ånden leder til korset. I korset og Ånden har vi evangeliet i dets fylde.

Korset baner vej for Ånden, idet korset står som udtryk for alt det, Kristus måtte gennemlide, om det skulle blive muligt for Guds Ånd at komme til os og tage bolig i os. Ved korset er vor synd sonet, vor straf gennemlidt, vor gæld betalt. Derfor kan Helligånden komme til os og fylde vort hjerte – og når han har gjort det, leder han os atter til korset. Der ser vi, at Kristus ikke blot led døden for vore synder, men at også vi døde med ham – og når vi ser det og tager imod det i tro, bliver der plads for en større fylde af Guds Ånd i vore hjerter. Han tager os da helt i besiddelse – og når han har gjort det, leder han os atter til korset og viser os, at skal vi udrette noget for Herren, må også det nye og rene liv, Ånden har skænket os, hengives i opoffelse for andre. Bliver vi villige hertil, ba-

ner det vejen for endnu mere af Guds Ånd – og således samarbejder korset og Ånden i den troendes liv, således at han aldrig kommer »længere« end til korset, og aldrig kommer »kortere« end til Ånden.

Dette liv er en gåde for det naturlige menneske, men for enhver, der har oplevet det, er det *selve livet*. Alt andet er ikke liv – selvbevarelse er tab, selvudfoldelse er død – kun i en vandring på korsets vej i Åndens kraft finder den åndelige livet.

Det er det liv, disse sider kalder dig, kære læser, til. Derfor kan jeg ikke slutte disse betragtninger uden at spørge dig, om du er *født på ny*? Bor Guds Ånd i dit hjerte? Har han fået lov til at indpode dig på Kristi legeme? Må jeg også spørge dig, om Ånden *fylder* dit hjerte, eller om du har åbenbare eller skjulte forbehold over for ham, således at han ikke kan komme til at råde i dit liv, som han bør? Udlever dog alt til ham, at ikke dine dage skal gå med noget, der ikke har Guds velbehag, og du en dag skal stå beskæmmet for hans ansigt! Jeg må også spørge dig, om du har søgt klarhed over, hvilken eller hvilke *gaver* Ånden har skænket dig, og hvilke du bør søge for bedst at kunne tjene Gud og være til ære for ham. Henlev ikke dine dage i uvidenhed herom, så din tjeneste bliver på bedste beskub uden fasthed og målbevidsthed. Og jeg må også spørge dig, om du har set, hvad *Guds hus* er, og bevidst indtaget din plads sammen med alle de hellige i Guds hus, så du der bringer ham lov og tak og tilbedelse i Ånd og sandhed? Skub ikke disse spørgsmål fra dig, men bring dem ind i Guds lys, så du kan høre, hvilket svar du bør give på hvert spørgsmål. Skulle Ånden vise dig, at du ikke kan svare ja til alle mine spørgsmål, vil han ikke dermed tage modet fra dig; han vil vise dig, hvad der fattes i dit liv, og hvorledes du kan komme i besiddelse af alt, hvad han har til dig. Gå da den vej, han anviser, og alt hans skal blive dit!

Men inden vi slutter vore korte betragtninger, må jeg bede dig gennemlæse 1. Kor. 13. I dette kapitel finder du den *yp- perligere* vej (1. Kor. 12,31), der leder dig til alt det, Gud har til dig og vil med dig. I dette kapitel taler Paulus om Guds kærlighed, uden hvilken intet har nogen værdi. Om vi end talte med menneskers og engles tunger, om vi end havde profetisk gave og kendte alle hemmeligheder og sad inde med al kundskab, om vi end havde al tro, så vi kunne flytte bjerge, men ikke havde kærlighed, da var det hele intet værd og gavnede intet.

Hvilken alvor! 1. Kor. 13 kan nok bringe os på knæ i syndsbekendelse og ydmygelse! Lad os ofte tage dette kapitel frem og spejle vort åndelige liv i dette Ordets spejl!

Og når vi har set vor fattigdom – når vi har set, at der endnu fattes os så meget – lad os da bøje os dybt ned for Herren og række vor troshånd ud imod ham i inderlig bøn om, at Guds kærlighed må fylde vore hjerter og præge vore motiver – da skal han give os langt ud over, hvad vi kan bede om eller forstå.

Da skal 1. Kor. 13 blive indskrevet i vort hjerte – da er vi i det liv, Herren kendes ved! Må han selv lade det lykkes for sit hellige navns skyld!